

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 353-02-1299/2019-03
Датум: 30.09.2019.
Београд

На основу члана 5 а. Закона о министарствима („Сл. гласник Р.Србије”, број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др. закон, 62/2017), чланова 18. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије”, број 135/04, 36/09), члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16), и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07 и 95/10 и 99/14), а на захтев носиоца пројекта „Бео Чиста Енергија“ д.о.о. Београд, Министарство заштите животне средине доноси

РЕШЕЊЕ

- 1. Даје се сагласност** на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта нове депоније са пратећим садржајима на локацији Винча у Београду, Градска општина Гроцка, Град Београд на катастарским парцелама утврђеним у Локацијским условима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, број: 350-02-00104/2019-04 од 12.04.2019. године.
2. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије).
3. Носилац пројекта је у обавези да испоштује и друге услове и сагласности надлежних органа и организација у складу са посебним законом.
4. Носилац пројекта је у обавези да спроведе програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем (поглавље 9. предметне Студије).
5. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности отпочне са извођењем пројекта. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део техничке документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта.
6. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта, „Бео Чиста Енергија“ д.о.о. Београд, дана 20.06.2019. године, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта нове депоније са пратећим садржајима на локацији Винча у Београду, Градска општина Гроцка, Град Београд на катастарским парцелама утврђеним у Локацијским условима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, број: 350-02-00104/2019-04 од 12.04.2019. године, а коју је израдило предузеће „Двопер“ д.о.о. Београд

Студија о процени утицаја на животну средину је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње нове депоније са пратећим садржајима на локацији Винча у Београду, на катастарским парцелама број 919/3, 918/3, 917/1, 917/2, 916/1, 916/2, 2692/5, 5/3, 5/4, 6/1, 6/2, 7/4, 16/4, 16/5, 8/1, 8/2, 9/1 и 10/3, све у КО Винча, Град Београд – ГО Гроцка (Целина К2) и 424/1, 424/2, 497/1, 497/2, 499/1, 499/2, 494/1, 494/2, 494/3, 420/1, 420/2, 423/1, 423/2, 495/1, 495/2, 495/3, 495/4, 655/1, 655/4, 654/1, 654/2, 654/3, 420/5, 422/3, 422/4, 496/1, 496/2, 2676/1, 2668/2, 401/3, 401/4, 400/1, 400/3, 2666/6, 2666/7, 2668/7, 2668/8, 2676/5, 2676/6, 498/1, 498/2, 499/3, 654/4, 654/6, 654/7, 654/8, 655/5 и 655/6 све у КО Винча, Град Београд – ГО Гроцка (Целина К3), број 353-02-1686/2018-03 од 29.08.2018. године.

На јавној расправи, поред представника Министарства заштите животне средине и локалне самоуправе - Град Београд и Градска општина Гроцка, представника носиоца пројекта и обрађивача Студије, учешће су узели и представници заинтересоване јавности из „Центра за екологију и одрживи развој“ Суботица, Удружења грађана „Право на град“ и „Не (Да)вимо Београд“, Друштва за заштиту и проучавање птица Србије, представници медија и други грађани.

Представници Удружења грађана „Право на град“, „Не (Да)вимо Београд“ и „Центра за екологију и одрживи развој“ Суботица, изнели су бројне примедбе које се тичу, генерално, реализације предметног пројекта и пројекта изградње постројења за енергетско искоришћење комуналног отпада и депонијског гаса „Винча“, јер се јавна расправа истовремено водила у вези обе студије о процени утицаја на животну средину. Посебно је указано на потенцијално загађење ваздуха отпадним органохлорним гасовима као што су диоксини и фурани, током рада постројења за енергетско искоришћење отпада, (не)постојања стручног капацитета за праћење ових супстанци и њихово држање у границама дозвољених законом, употреба дизел горива у раду и прорачун емисија отпадних гасова, загађења подземних вода, затим приказ количине

комуналног отпада потребног за рад постројења и однос према укупно створеном отпаду у Граду Београду на годишњем нивоу, цена коштања комплетног пројекта, начин и услови складиштења отпадног пепела и шљаке на новој депонији, санацији старе депоније комуналног отпада и на крају усаглашеност оба пројекта са IPPC Директивом Европске уније и домаћим законом који имплементира ту Директиву.

У току трајања јавног увида, на предметну Студију о процени утицаја на животну средину коментаре/примедбе су доставили:

- Удружење грађана „Право на град“ из Београда,
- Удружење грађана „Не (Да)вимо Београд“,
- Друштво за заштиту и проучавање птица Србије,
- Ксенија Радовановић из Београда,
- Петар Денчић из Београда.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, Решењем број: 353-02-1299/2019-03 од 03.07.2019. године образована је Техничка комисија са задатком да разматра предметну Студију о процени утицаја на животну средину, пратећу документацију и достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности.

После одржаног састанка дана 16.08.2019. године, Техничка комисија је сачинила Извештај о оцени предметне Студије, у коме је констатовала да иста није у потпуности урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“, број 135/04, 36/09) и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину „Сл. гласник Р.Србије“, број 69/05). На састанку је закључено да се предметна Студија исправи и допуни и у складу са достављеним мишљењима, односно, коментарима/примедбама заинтересоване јавности.

После достављања допуњене и дорађене Студије, од 20.09.2019. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 27.09.2019. године. Састанку су претходиле детаљне анализе чланова техничке комисије свих делова Студије које су били предмет измена и допуна, а које су се састојале у следећем:

1. Доставити локацијске услове на којима се види електронски печат.

Локацијски услови су достављени у прилогима Студије - СВЕСКА 2.

2. Учесници у изради Студије својим потписима нису потврдили учествовање у изради исте;

Законском регулативом је захтеван само потпис одговорног лица Члан 17. Закона о процени утицаја на животну средину:

„Студија о процени утицаја садржи и основне податке о лицима, односно квалификацији

лица која су учествовала у њеној изради, о одговорном лицу, датум израде, потпис одговорног лица и оверу потписа печатом овлашћене организације која је израдила студију".

3. Број катастарских парцела које су наведен у Студији и у Локацијским условима није исти. Образложити.

У складу са локацијским условима Студија је допуњена на основу дате примедбе.

4. У прилогу Студије достављени су услови који су прибављени у поступку израде Измена и допуна Плана детаљне регулације санитарне депоније "Винча". Потребно је доставити услове које су добијени за потребе пројектовања и прикључења у поступку добијања локацијских услова, како би се утврдило да ли су пројектована решења у складу са добијеним условима. Услове приложити тако да електронски потпис надлежне организације буде видљив.

У прилогу Студије - СВЕСКА 2 дата су сва правна акта од стране носиоца јавних овлашћења која су прибављена у поступку добијања локацијских услова.

5. Доставити позитивно решење Ревизионе комисије о прихватању пројекта.

У одговорима на примедбе техничке комисије достављена су захтевана решења ревизионе комисије.

6. Направити садржај прилога и ставити на почетак Свеске 2.

Примедба испоштована.

7. У опису макролокације на страни 4, текст је илустрован slikom 1 на којој је приказана локација пројекта са назначеном страном света и размерником и то је у реду. Примедба 1 се састоји у следећем: На слици 1: уместо размерника који приказује 3 km, треба унети размерник од 5 km, уместо жутог круга пречника 1,5 km треба унети круг полупречника 5 km, односно пречника 10 km и уцртати Ошљански поток означен линијом плаве боје. Ово зато што се у Студији помиње на неким местима тампон (на странама 33, 223, 224), а на неким местима „буфтер“ зона (страница 33). То исто треба урадити и код описа микролокације. На слици 2 на страни 5, на слици 4 на страни 19 додати стране света и размернике, као и за све остале илустрације као што је то урађено на slikama број 75 и 76 и на страни 229, а у циљу уједначавања квалитета обраде Студије. Можда би сателитски снимак најсликовитије приказао микролокацију пројекта и непосредно окружење, или још боље фото снимци који су направљени дроном и помоћу компјутерског програма генерисани 3D приказ микролокације. У прилогу стручног мишљења, дати су примери слика који би побољшали квалитет описа макролокације и микролокације.

Примедба је усвојења.

8. Поглавље 2.3. Приказ педолошких, геоморфолошких, геолошких, хидрогеолошких, сеизмолошких карактеристика терена. Сваку од ових наведених карактеристика приказати

као посебну тачке у оквиру овог поглавља, ради лакшег праћења изложене материје. У склопу овог поглавља додати и Тектонске карактеристике терена. Педолошке карактеристике документовати картом одговарајуће размере. Геолошке карактеристике терена приказати детаљније. Наиме, дати геолошку грађу микролокације, а и ширег подручја. Обрађивач је само дао описе литолошких нивоа који су набушени у пијезометрима, што не репрезентује геолошку грађу терена.

Наведено поглавље у исправљеној Студији даје све карактеристике локације са подељеним поднасловима.

9. У оквиру тачке 2.5. климатске карактеристике на страни 29 дат је на слици број 11 приказ руже ветрова, који није релевантан за предметну локацију. Познато је да на административној територији Београда постоји пет топоклиматских зона са различитим годишњим сумама падавина, средњим годишњим температурама, средњим минималним температурама за јануар, карактеристикама магле и средњим годишњим ружама ветрова. Локалитет депоније „Винча“ припада топоклиматској зони 5 (карта број 18 из Еко атласа Београда, дата је у прилогу стручног мишљења). Такође, може се претпоставити да се доминантна ваздушна струјања на предметној микролокацији локације депоније „Винча“ разликују од доминантних ветрова регистрованих на метеоролошкој опсерваторији Врачар.

У складу са примедбом добрађено је поглавље 2.5. климатске карактеристике.

10. Наиме, источне падине које се уздижу на десној обали Дунава локације, усмеравају приземна ваздушна струјања долином реке и вероватно да се јављају и локална струјања (топлији ваздух диге се уз падине депоније а на његово место долази хладнији што утиче да се јавља локално циркулационо струјање ваздуха). Било би добро да обрађивачи студије изврше анализу, због могућег значаја за процену утицаја пројекта на животну средину. Познато је да је 2018 године избио пожар на депонији и да су димни гасови и непријатни мириси, имали дomet до београдских приградских насеља, до Карабурме, па чак и до Дедиња. У том смислу побољшати текст у овом делу. У вези са напред наведеним било би добро да се у мерама заштите пропише постављање мини метеоролошке станице на локацији депоније „Винча“.

У складу са примедбом добрађено је поглавље 2.5. климатске карактеристике. Постављање метеоролошке станице је предвиђено у наредним фазама реализације пројекта, а у складу са Уговором о приватно-јавном партнериству.

11. На страни 36 студије у Поглављу 2.10. Подаци о постојећим објектима, нису дати подаци о постојећој депонији.

Постојећа тело депоније не спада у објекте привредне, стамбене, нити објекте инфраструктуре и супраструктуре.

12. На стр. 20. дати су Геотехнички услови на локалитету Потпорне грађевине. Шта је са геотехничким, геомеханичким карактеристикама терена који је обухваћен изградњом целог комплекса санитарне депоније са пратећим садржајем. Неопходно је испитати стабилност

целог подручја (стишљивост, слегање и др.), а не само приказати агресивност подземне воде на бетон и армирани бетон како је дато у предметној студији.

Студија је допуњена поглављем 3.1.1. Прорачун стабилности косина нове, старе и инерт депоније у статичким и динамичким условима у складу са датом примедбом.

13. У вези са претходном примедбом у Водним условима (тачка 4.3) се каже: "На локацији комплекса претходно извршити све потребне геомеханичке и хидрогеолошке радове, на основу чијих резултата ће се дати потребно техничко решење за насилање терена и фундирање планираних објеката".

Одговор на дату примедбу је садржан у одговору који је дат на предходну примедбу број 12.

14. Агресивности подземне воде на бетон и армирани бетон дато је на основу мерења из марта 2017. године. Мерења је потребно извршити у првој половини 2019. године.

За сврху пројектовања бетонских конструкција довољна је анализа агресивности подземних вода из 2017. године. Пре почетка извођења бетонских радова биће извршена додатна анализа, као део стандардне процедуре за пројектовање бетонских мешавина.

15. У оквиру Геотехничких испитивања неопходно је приказати и могућност појаве клизишта. Урадити „Катастар клизишта“, са регистрованим активним, фосилним, а и потенцијалним клизиштима, како би се утврдио утицај предметног пројекта на појаву потенцијалних клизишта и предложиле адекватне мере заштите.

Одговор на дату примедбу је садржан у одговору који је дат на предходну примедбу број 12.

16. У оквиру поглавља 2.4. Подаци о изворишту водоснабдевања. Није приказан положај свих изворишта за водоснабдевање са којима се становништво снабдева водом, у односу на пројектовану завршну ивицу будућег комплекса санитарне депоније (водоводи и индивидуални бунари или каптирани извори). Такође, дати детаљне податке о њиховој удаљености, угрожености, зонама санитарне заштите. У том смислу неопходно је прибавити изјаву надлежног ЈКП у којој се наводе локације изградње планираног комплекса у односу на зоне санитарне заштите изворишта подземних вода за водоснабдевање становништва.

У условима ЈКП "Београдски водовод и канализација" јасно је дефинисан положај комплекса депоније у Винчи у односу на зоне санитарне заштите београдског изворишта.

17. Обрађивач није приказао: "Основне хидролошке (хидрографске) карактеристике терена"- Утврдити геолошке, хидрогеолошке и хидрографске особине локације у складу са захтевима законске регулативе (Завод за заштиту природе, тачка 3).

Хидролошке карактеристике терена приказана су у Поглављу 2.3.

18. У складу са претходном констатацијом, обавити детаљна хидрогеолошка истраживања како би се тачно дефинисао положај подземних вода, тј. издани, елементи режима подземних вода и сл. а све то у циљу предлагања адекватних мера заштите.

Хидролошка карактеристике терена приказана су у Поглављу 2.3.

19. У водним условима (тачка 4.5) стоји:“Урадити хидролошку студију Ошљанског потока у циљу заштите комплекса од спољних и унутрашњих вода тако да се изградњом, санацијом и проширењем депоније не ремети режим водотока и омогући прихватање и одвођење свих површинских вода које гравитирају ка месту депоније, чији се ток пресеца. На основу одређивања меродавног отицаја са околног терена и самог комплекса, димензионисати и ободне канале до излива у постојећи Ошљански поток (граница комплекса депоније)“.

Хидролошка студија је урађена у оквиру истражних радова и као део техничке и пројектне документације, на основу чега су и одређене димензије ободних канала.

20. Водни услови надлежног Министарства нису приложени, већ су само приказани водни услови у склопу осталих података, где се на крају у тачки 4.22. наглашава да је неопходно прибавити Водне услове у складу са Законом о водама и Правилником о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката.

У прилогу Студије - СВЕСКА 2 дата су сва правна акта од стране носиоца јавних овлашћења која су прибављена у поступку добијања локацијских услова.

21. Приказати тачну удаљеност најближих, појединачних, стамбених и других објеката у односу предметни објекат. Приказани подаци, о удаљености објеката нису прецизни. На стр. 36. стоји да је најближе настањена домаћинства су на удаљењу већим од 1000 м ваздушне линије, од комплекса депоније у Винчи. Док у оквиру поглавља 5.1. на стр. 177, се каже: “Најближе настањена домаћинства у појединим насељима су на удаљењу од око 1700 м“. Приказати графички прецизну удаљеност најближих објеката од будућег комплекса санитарне депоније.

Наведена удаљења нису у колизији.

22. У оквиру поглавља 2.6. није дат опис флоре и фауне, односно нема анализе на самој локацији пројекта. Допунити!

Текст студије је допуњен подацима прикупљеним у међувремену на самој локацији, у оквиру поглавља 2.6. и 5.5.

Поглавље 2.5. Климатске карактеристике са метеоролошким подацима.

Поглавље 2.5. је допуњено у складу са примедбом број 9.

23. Дијаграм на стр. 27 (сл. 10), није јасан. Наиме, приказује средње месечне температуре по месецима (кумулативно за 2000-2015). Потребно је приказати просечне температуре по месецима за сваку годину посебно, само тако може да се прати промена температуре за приказани временски период.

Поглавље 2.5. је допуњено у складу са примедбом број 9.

24. Такође је потребно дати податке о климатским карактеристикама од 2015 до данас, собзиром на тренд пораста температуре.

Поглавље 2.5. је допуњено у складу са примедбом број 9.

25. Поглавље 2.8. Непокретна културна добра. На стр. 35 се констатује: "Такође је важно напоменути да је локација археолошког локалитета Ошљане, у условима које издаје Завод за заштиту споменика културе, просторно врло непрецизно приказана, простор без јасно дефинисане локације описаног објекта Ветеранске виле. Питање је где се откријени објекат налази унутар дефинисане зоне". Мишљење Завода за заштиту споменика културе Београда није приложено.

Поглавље 2.8 је обрађено у складу са Условима Завода број 350-02-00104/2019-14 од 21.03.2019. године.

26. У вези са претходном тачком, приказати тачно положај археолошког налазишта Ошљане у односу на комплекс предвиђених објеката, као и остале археолошких локалитета.

Поглавље 2.8 је обрађено у складу са Условима Завода број 350-02-00104/2019-14 од 21.03.2019. године.

27. У оквиру поглавља 2.9. Насељеност и концентрација становништва нису дати прецизни подаци о броју становника који живи у неформалном насељу формираном уз ограду депоније.

Поглавље 2.9. је допуњено подацима који су добијени од Града и део су Плана расељавања који је, сходно преузетим обавезама, Град Београд преузео на себе.

28. Поглавље 2.11. Подаци и здравственом стању у Србији. Приказати податке о здравственом стању становништва у широј околини постојеће депоније, како би се могао утврдити утицај предметног пројекта на здравље становништва.

У Студији су приказани сви доступни подаци о здравственом стању у Србији.

29. На страни 37 студије у Поглављу 2.11. Подаци о здравственом стању у Србији, дати су подаци из Здравственог статистичког годишњака Републике Србије 2016. године, што није спорно, али није доволно да се уверимо у утицаје на здравље становништва који имају депоније смећа, односно није доволно да изанализирамо узрочно-последичну везу између постојања неуређених сметлишта и хроничних болести становништва. Густ дим који је емитован током пожара на депонији „Винча“ 2018. године и релевантни здравствени ризици за становништво у зони утицаја били су велики. Било би интересантно да постоје подаци да ли је у том периоду био повећан број људи с респираторним тегобама и које су то болести повезане са депонијом „Винча“. Нажалост, код нас не постоје такви подаци који говоре о релацији. У сваком случају, приказати податке о здравственом стању становништва у широј

окolini постојеће депоније, како би се могао утврдити утицај предметног пројекта на здравље становништва.

У Студији су приказани сви доступни подаци о здравственом стању у Србији.

30. Поглавље 3. У овом поглављу приказати Извод из анализе стабилност косина и међуслојева депонованог материјала (с обзиром на историјска клизања и померања материјала, која могу да имају катастрофалне последице). Сврха ове анализе је да процени краткорочну и дугорочну статику депоније, претпостављајући разлике у особинама отпадног материјала од песимистичких до нормално очекиваних услова. Дати геометрију после покривања депоније. Такође, урадити анализу за суву и за оводњену косину. Циљ је да се провери да ли конфигурација у завршном стању има одговарајући фактор сигурности од лома косине под статичким условима.

На дату примедбу одговор је дат у оквиру примедби 12, 13, 14, 15.

31. Поглавље 4. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао, није урађено у складу са правилником о обиму и садржају студије о процени утицаја на животну средину. Обрадити сва подпоглавља која су детерминисана правилником. Иако су данас доступне нове технологије које могу да се примене у случају депоније „Винча“, нису приказане алтернативна технолошка решења изолације тела постојеће и нове депоније, алтернативна решења система за дегазацију, као ни алтернативна решења за постројење за третман процедних депонијских вода. С обзиром да се Носилац пројекта определио за коришћење енергије из отпада питање је зашто се у опису пројекта помиње и пасивна дегазација. Такође, у вези са тим, поставља се и питање да ли је реверсна осмоза оптимално решење.

Поглавље 4. садржи опис алтернативних решења која су разматрана у фази развоја пројекта.

32. У студији није прегледно, односно посебно, приказан утицај „старе“ постојеће депоније на животну средину (санација) и изградња нове депоније са пратећим садржајем, укључујући и ЕфW постројење. Такође, анализирати и њихов кумулативни утицај на главне чиниоце животне средине.

Мониторинг постојећег стања квалитета животне средине је урађен на основу тренутног стања које је у највећој мери проузроковано утицајем постојеће депоније и праксе која се деценијама на том простору примењује. Испитано је стање квалитета површинских, подземних, процедних вода, ваздуха, земљишта, седимената, присуство флоре и фауне. Сва моделовања која су вршена обухватила су предикцију будућих утицаја кроз време, при чему узимајући у обзир смањење негативног утицаја постојеће депоније кроз године, пратећи планирану динамику радова на санацији и развој и коришћење система за контролисано издавање депонијског гаса из тела постојеће депоније и др.

33. Резултати хемијских испитивања узетих узорака воде из пијезометара треба приказати у оквиру поглавља 5. Приказ стања животне средине на локацији и ближој околини.

Примедба је усвојена.

34. Констатација на стр. 18: "Примећено је да су повећане концентрације неких параметара (замућеност, суспендоване честице, нитрити, цинк), регистроване у Пз-5 што није под утицајем постојеће депоније. Ова ситуација објашњена је као последица спирања са околног терена (из постојеће зоне депоније) и продирања загађујућих материја у подземне воде". Ова констатација није потпуно јасна! Услед чега је повећана концентрација наведених параметара? Да ли су они условљени геолошким саставом терена? Објаснити!

Примедба је усвојена.

35. На стр. 73. приказана је Табела 10. Састав отпада депонији чврстог комуналног отпада, из које се види да је опасан отпад заступљен са 0,4 %. Објаснити третман, односно депоновање опасног отпада. Шта се ради са тим отпадом, где се и на који рок привремено складишти и које услове потребно испунити за привремено складиштење опасног отпада. Навести документацију коју је потребно водити.

Примедба испоштovана, и у тексту Студије додато је „У саставу домаћег отпада је уобичајена вредност од око 0,4% опасног отпада. Начин управљања опасним отпадом пореклом из домаћинства је његова примарна селекција и издавање, пре сакупљања и депоновања комуналног отпада.

За сврху привременог складиштења опасног отпада предвиђено је карантинско подручје. Карантинско подручје је подручје са оградом и изолованом инфраструктуром. Ако се у долазном отпаду открије опасни отпад, он ће се складишити у карантинском подручју све док се не преда операторима за поступање са конкретном врстом опасног отпада“.

36. У вези са претходном тачком објаснити, такође, где се складиштио опасан отпад са постојеће депоније Винча.

Одговор је дат у оквиру предходне примедбе.

37. На стр.116. стоји: "На основу литературних података и резултата испитивања процедних вода са депоније комуналног отпада у наредној табели дат је карактеристичан састав процедних вода". Шта то значи? Да ли су резултати приказани у табели добијени хемијском анализом процедних вода или су преузети из литературе? Објаснити!

Подаци исказани у табели су литературни (искуствени) и представљају карактеристичне-типичне опсеге састава процедних вода, док су у Табели 13., дати резултати испитивања процедних вода на самој локацији.

38. Даље, на стр. 117. стоји: „За потребе пројектовања постројења за третман процедних вода (ЛТП постројење), извршено је испитивање квалитета процедних вода на депонији у Винчи. Резултати испитивања су дати табелом. Међутим, Табела 13. приказује: Усвојени квалитет процедних вода за пројектовање постројења. Шта то значи усвојен?Ако су приказани резултати добијени испитивањем, зашто је онда усвојен? Објаснити!

Резултати су добијени истраживањем; вредности параметара квалитета су се кретали у одређеном опсегу који је мање или више варирао од узорковања до узорковања, на крају су инжењерском логиком усвојене вредности параметара са којима се ишло даље у прорачуне. Такав принцип се сматра уобичајеним у поступку пројектовања.

39. На стр. 119. констатује се да је постројење за третман процедних вода димензионисано да ради на температури између -50°C и 250°C . На основу којих показатеља је димензионисано наведено постројење, с обзиром да у делу о температурним карактеристикама није јасно изведен закључак о просечним температурама (видети примедбу 21);

Ове температуре представљају граничне вредности за оптимални континуирани аутоматски рад: ако је температура ван овог распона, тада Оператор мора интервенисати да прилагоди радне параметре и одржи загарантоване нивое пражњења. (На пример, додатна рециркулација процедне воде).

40. У Табели 16. дата је количина процедне воде која се формира на депонији (вода коју треба прихватити и третирати), укључујући и EfW постројење. Поставља се питање: Шта је са процедном водом са старе депоније? Прорачунати колика је укупна количина процедних вода, с обзиром да се дренажним каналима вода одводи до лагуна (једна скупља процедне воде из старе, а друга из нове депоније).

Текст студије је допуњен у складу са датом примедбом.

41. На стр. 120 се каже: "Постројење за третман процедних вода ће радити само пет година, након чега ће сва процедна вода да се транспортује у EfW постројење (није предмет овог пројекта). Навести којим поступком је обухваћено EfW постројење.

Одговор је дат у оквиру примедбе 41.

42. С обзиром да EfW није предмет ове студије, како је у предметној студији наведено, зашто онда приказивати количину процедне воде за исто (Табела 16).

Одговор је дат у оквиру примедбе 41.

43. Поглавља 3.3. Приказ врсте и количине потребне енергије и енергената, воде, сировине, потребног материјала за изградњу. Детаљније приказати количину наведених, односно тражених, материја које су потребни за изградњу предметног пројекта.

Поглавље 3.1.3. је названо „Приказ врсте и количине потребне енергије и горива, воде, сировина”, а не постоје потребни материјали за изградњу као што то није ни дефинисано правилником.

44. Поглавље 3.4. Приказ врсте и количине испуштених гасова, воде и других течних и гасовитих отпадних материја...ово поглавље детаљније обрадити. Ово поглавље допунити

подацима на основу досадашњег рада старе депоније уз додатак новопројектованих вредности на изградњи нове депоније.

Поглавље 3.1.4. Приказ врсте и количине испуштених гасова, воде, и других течних и гасовитих отпадних материја, посматрано по технолошким целинама и технологије њиховог третмана је допуњено на основу дате примедбе.

45. Неопходно је дати количине и карактеристике атмосферских и отпадних вода.

Одговор је дат у оквиру примедбе број 45.

46. Дефинисати место где ће се одлагати ископани материјал од продубљивања терена, односно проширења дна депоније.

Примедба испостована.

47. Поглавље 4. Приказ главних алтернатива. Треба детаљније и прегледније приказати. Наиме, ово поглавље не садржи неке од тачака предвиђене правилником, а сматрам да су битне. Неопходно је дати: план реализације пројекта, односно временски распоред за извођење пројекта, као и за његово функционисање и престанак функционисања; датум почетка и завршетка извођења; контролу загађења; уређење приступа и саобраћајних путева; одговорност и процедуру за управљање животном средином, обуку, мониторинг, планове за ванредне прилике и др.

Одговор дат у оквиру примедбе број 32.

48. У оквиру поглавља 5. Приказ стања животне средине на локацији и близој околини треба приказати тренутно стање животне средине. Приказати и анализирати, извршена мерења и тиме утврдити тренутно стање главних чинилаца животне средине.

Поглавље је допуњено у складу са наведеном примедбом.

49. Поглавље 5.1. Становништво. Дати су подаци оброју становника неформалног насеља закључно са 2016. годином. Неопходно је приказати тачан број закључно са првом половином 2019. године, односно попис становника на локацији предвиђеној за израду предметног пројекта.

Поглавље је допуњено у складу са наведеном примедбом и вези је са одговором на примедбу број 28.

50. У вези са претходним приказати план расељавања становништва из неформалног насеља, датум почетка расељавања, односно како ће бити збринуте особе и сл.

Поглавље је допуњено у складу са наведеном примедбом и вези је са одговором на примедбу број 28.

51. Није приказано стање, односно извештај о тренутном стању здравља становништва, на самој локацији а и шире, како би се могао пратити утицај планираног пројекта на људско здравље.

Примедба испоштована и везана је за одговор на примедбе број 29 и 30.

52. Поглавље 5.3. Воде. Мерење квалитета површинских вода Дунава као крајњег реципијента, на два мерна места, која су веома удаљена од предметног објекта нису репрезентативна. Затим, коментарисани су резултати Градског завода за јавно здравље који је вршио мерења на неколико локација, али резултати мерења нису дати.

Поглавље је допуњено у складу са наведеном примедбом.

53. Пре почетка коришћења уређаја за третман употребљених вода, дефинисати нулто стање квалитета воде реципијента, односно Ошљанског потока, како је у водним условима условљено (тачка 4.19).

Пре почетка рада постројења за третман отпадних вода, биће дефинисано нулто стање Ошљанског потока.

54. Физичко хемијске карактеристике површинских вода за потребе овог пројекта, требало је приказати у оквиру површинских вода, а не подземних како је у Студији дато.

Наведена примедба је обрађена у оквиру поглавља 5.3.

55. Анализе површинске воде рађене су на 7 локација, и то у марту и јуну 2018. године. Међутим, приказана резултати у Табели 25. не приказује описана мерна места (само 2 узорка у марту и јуну, а осталих 5 у марту). Такође, из Табеле 25. се види да је узораковање процедне воде вршено у марту, када су падавине најобилније те не одражава стварно стање квалитета (узорак CW5). Даље у тексту, на стр. 125. се наводи да узорак CW5 одговара локацији Ошљанска бара, а не процедној води са депоније како је наведено испод Табеле 25. Објаснити!

Опис локација је детаљно дат у тексту, а њихове позиције су дате на слици 112. CW5 је процедна вода са депоније. CW4 припада Ошљанској бари и овај узорак је узет у јуну месецу када и узорци на реци Дунав, узводно и низводно од утицаја постојеће депоније.

56. Неопходно је испитати стање квалитета речног наноса у водотоцима низводно од предметног пројекта, као потенцијални загађивачи пољопривредног земљишта;

Узорци седимената су узети низводно од постојеће депоније, што је приказано на слици број 114. и у оквиру табеле број 43.

57. Поглавље 6. Опис могућих значајних утицаја на животну средину, односи се на опис свих могућих значајних утицаја пројекта на животну средину, те је потребно описати шта све потенцијално може утицати на животну средину, у контексту кумулативног утицаја услед

санације „старе“ депоније и изградња нове са пратећим садржајем, укључујући и изградњу постројења за прераду отпада и производњу топлотне енергије (EfW).

Поглавље је допуњено у складу са датом примедбом.

58. Наиме, у складу са претходном тачком, приказати као посебне целине, односно поглавља: Могући утицаји на квалитет вода (површинских и подземних), ваздуха, земљишта, нивоа буке, непријатних мириза (који се уопште не помињу), утицај на климатске промене, интезитета вибрација, топлоте и зрачења и др.

Поглавље је допуњено у складу са датом примедбом.

59. Приказати посебно утицаје на појаву клизишта, стабилности дна депоније;

Одговор на примедбу је дат у оквиру поглавља 3.1.1. Прорачун стабилности косина нове, старе и инерт депоније у статичким и динамичким условима.

60. Студија треба да садржи, као посебну тачку (у оквиру поглавља 6): Утицај пројекта на објекте инфраструктуре са посебним освртом на стамбене објекте.

Поглавље 6.0. је детаљно обрађено у складу са Правилником.

61. У оквиру поглавља 7. Процена утицаја на животну средину у случају удеса Приказати процену утицаја у случају природних, геолошких, процеса: клизишта, поплава, бујица, ерозије и сл. Ово поглавље не садржи: мере превенције, приправности и одговорности за удес, као и мера отклањања последица удеса, односно санације (по правилнику). Ово поглавље, у случају удеса допунити процену утицаја у случају поплава. Наиме, анализиран је само максимални ниво вода реке Дунав и констатовано да је најнижи део комплекса депоније 10 метара изнад тог нивоа. Међутим, занемарен је Ошљански поток који у периодима екстремних падавина може да буде узрок процеса клизања и померања депонованих маса отпада, (што се и дешавало у претходним временским периодима и изазивало затрпавање Ошљанске баре и изливање процедних депонијских вода директно у реку Дунав).

Изградњом потпорне грађевине, утицај Ошљанског потока на процес клизања и померања депонованих маса отпада је елиминисан.

62. Мере заштите животне средине обележити бројевима.

Примедба је усвојена.

63. У мерама заштите животне средине у којима је написано да треба поступити у складу са пројектом, додати конкретан поступак из пројекта. Нпр. мера: „Атмосферске, незагађене воде, одговарајућом канализацијом одводити у складу са пројектом.“ треба да дефинише конкретан поступак са атмосферским водама, односно где се одводе.

Исто важи и за остале мере у којима је написано да треба поступати у складу са пројектом.

Поглавље 8.0. је обрађено у складу са Правилником.

64. Описати уређај за третман санитарно – фекалних отпадних вода и приказати пројектовани квалитет отпадних вода на излазу из уређаја. Допунити мере заштите вода у складу са тим.

Студија је дорађена у складу са датом примедбом.

65. У Студији (стр. 135) наведено је де ће се процедне воде испуштати у Ошљански поток до изградње постројења за пречишћавање процедних вода. Колико ће се времена непречишћене процедне воде испуштати у Ошљански поток? Ако је временски период дуг, треба предвидети другачије решење, како се непречишћене воде не би испуштале у природни реципијент.

Непречишћене процедне воде ће се испуштати у Ошљански поток до завршетка изградње лагуна за процедне воде на доњој платформи (6 до 8 месеци), након чега креће пробно испитивање постројења за прераду процедних вода.

66. У мерама није наведено шта је реципијент пречишћених процедних отпадних вода.

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

67. Ситуација на којој је приказан систем за пречишћавање процедних отпадних вода није јасна и не садржи легенду. Не види се начин прикупљања и одвођења отпадних вода со постројења, као ни излаз воде из постројења.

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

68. У поглављу 8/Фаза редовног рада/Отпад – дефинисати мере које се односе на одлагање отпада на депонију.

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

69. Прописати мере заштите животне средине које се односе на рекултивацију постојеће депоније.

Није предмет ове студије. Пројекат санаџије постојеће депоније добио је сагласност од Министарства заштите животне средине Решењем издатим под бројем 353-01-01516/2019-06, дана 24.07.2019.

70. Прописати мере које се односе на усклађеност пројектованог депонијског дна са условима датим у Уредби о одлагању отпада на депоније („Сл. гл. РС“, бр. 92/10), Прилог 2.

У складу са наведеном Уредбом дефинисане су одговарајуће мере заштите.

71. Прописати пројектоване мере које се односе на ширење непријатних мириса и

спољних негативних утицаја (Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гл. РС“, бр. 92/10), Прилог 2).

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

72. Прописати пројектоване мере које се односе на стабилност масе одложеног отпада и пратеће инфраструктуре (Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гл. РС“, бр. 92/10), Прилог 2).

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

73. У поглављу 9.2 / Програм праћења утицаја на животну средину Мониторинг површинских вода написано је да се стопа протока (вероватно се мисли на проток воде) врши на тачкама испуштања горње и доње лагуне. На које тачке испуштање се мисли?

Испуштање процедних вода је описано у Поглављу 3.1., део 5. Горња платформа и 6. Доња платформа.

74. У оквиру истог поглавља поглавља треба детаљније обрадити следеће:

- Предвидети контролу отпада на јонизујуће зрачење приликом уласка на депонију, помоћу одговарајућег уређаја за мерење јонизације постављеног на улазу у комплекс (Решење Завода за заштиту природе; тачка 21);
- Предвидети контролу прихвата зауљених вода са површина предвиђених за прање и дезинфекцију прљавих возила и контејнера као и паркинг површина (Решење Завода за заштиту природе; тачка 13);
- Предвидети редовно праћење квалитета и количине отпадне воде пре упуштања у рециципијент, у складу са одредбама Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16);
- Вршити редовне контроле квалитета пречишћених отпадних вода у складу са чл. 99. Закона о водама („Сл. гл. РС“ бр. 30/10 и 93/12). У случају да се током испитивања утврди да квалитет отпадних вода одступа од максимално дозвољених вредности, корисник је дужан да путем додатног третмана доведе квалитет воде на задовољавајући степен (Водни услови, тачка 4.19).
- Предвидети мерна места за мерење нивоа буке, приказати на ситуационом плану.
- Предвиђен је мониторинг популације птица, а шта је са осталом фауном, а и флором, која је у оквиру поглавља 5.5. приказана као ретка и угрожена.

Све наведено детаљно је обрађено текстом студије, предвиђеним мерама заштите и планираним мониторингом.

Коментари Ксеније Радовановић, Удружења грађања Право на град/ Не (Да)вимо Београд:

1. У оквиру Студије о процени утицаја на животну средину пројекта нова депонија са пратећим

садржајима на локацији Винча у Београду, разматрају се следећи садржаји и објекти: 1. Улазно-контролна зона; 2. Платформа CDW постројења; 3. Нова депонија; 4. Оперативна платформа; 5. Горња платформа са лагунама за процедне и кишне воде; 6. Доња платформа са лагунама за процедне и кишне воде; 7. Заштитна брана тела старе депоније (потпорна грађевина); 8. Систем бакљи, иако Решењем о одређивању обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње нове депоније са пратећим садржајима на локацији Винча у Београду, Министарство заштите животне средине, број 353-02-1686/2018-03 од 29.08.2018. године, нису обухваћене све парцеле, односно нису обухваћена сва постројења која су предмет разматрања ове ПУ.

Једино уколико је дошло до случајне грешке и поједине парцеле нису укључене Извршена је ревизија бројева парцела.

2. ПУ не садржи обавезне делове документације прописне Правилником о садржини Студије о процени утицаја ("Сл. гласник РС", бр. 69/05). Посебно је овде битно истацти да ПУ не садржи копију плана катастарских парцела на којима се предвиђа извођење пројекта са уцртаним распоредом свих објеката, на основу којих би се могло закључити да ли обухват овог ПУ одговара обухвату Решења о одређивању обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње нове депоније са пратећим садржајима на локацији Винча у Београду, Министарство заштите животне средине, број 353-02-1686/2018-03 од 29.08.2018. године.

Копија плана катастарских парцела је приложена уз студију процене утицаја.

3. ПУ не садржи све прилоге наведене у делу Списак техничке документације, на стр. 264 ПУ, због чега није могуће потврдити информације наведене у садржају ПУ.

Списак техничке документације обухвата листу свих књига пројектата, техничке и планске документације који су коришћени за опис постројења и дефинисање утицаја и пројектом предвиђених мера и који су цитирани као извор информација у студији. Законски није предвиђено да се комплетна техничка и планска документација доставља на увид у процесу израде студије процене утицаја, али се доставља извод из пројекта са главним детаљима на основу којих се види шта је предмет студије. Комплетна техничка документација се доставља органу надлежном за издавање грађевинске дозволе.

4. Састав мултидисциплинарног тима: Мултидисциплинарни тим обрађивача Студије не поседује ниједно стручно лице за област археологије нити конзервације што представља кршење одредби члана 19. Закона о процени утицаја на животну средину који прописује да се за потребе израде студије о процени утицаја на животну средину образује мултидисциплинарни тим састављен од лица која поседују доказ о квалификацији за израду студије о процени утицаја, односно за области које су предмет студије у чијој изради учествују. С обзиром да се у обухвату ПУ налази добро под претходном заштитом, Ошљане, неопходно је обогатити тим особама квалификованим за процену утицаја планиране изградње на културно наслеђе.

Члан тима је квалификувана особа за археолошка налазишта, методом геофизичких истраживања (др.сц. Дејан Вучковић).

5. Предмет ове ПУ није у складу са одредбама Плана детаљне регулације санитарне депоније "Винча" ("Сл. лист града Београда", бр. 86/18), који изградњу нове депоније са пратећим постројењима и уређење целине К5 на којој је планирана изградња нове депоније, директно повезује са уређењем постојеће депоније, како би била смањена штета и умањен кумултивни утицај покретања нових постројења на простору депоније у Винчи док трају негативни утицаји на животну средину дугогодишњег несанитарног одлагања отпада у Винчи.

Планирање и изградња нове депоније је апсолутно у складу са Планом детаљне регулације. Пројекат санације и рекултивације постојеће депоније је израђен и исходована је Сагласност на Пројекат од стране Министарства у току јула месеца 2019. године.

6. Подсећамо (а и сама ПУ у уводном делу то потврђује) да је пројекат изградње планираних постројења у Винчи и започет како би се извршила санација ових негативних утицаја и успоставио законит систем управљања отпада у Винчи: "У поступку усклађивања законске регулативе Републике Србије са регулативом ЕУ, извршена је и инкорпорација директиве ЕУ које се односе на чврсти комунални отпад. С обзиром на величину и значај депоније Винча, као и многобројних проблема који се јављају у њеном раду, Град Београд је иницирао овај пројекат са циљем санације и одржавања депоније Винча, тј. бриге о постојећој депонији (стара депонија), изградње и уређења нове депоније, као и изградње (ЕФW) постројења за прераду отпада и производњу топлотне енергије."

Свеукупан пројекат дефинисан кроз приватно јавно партнерство обухвата санацију постојеће депоније као нужну и неопходну активност. Пројекат санације и рекултивације постојеће депоније израђен је у складу са законском регулативом и на њега је исходована Сагласност од стране Министарства заштите животне средине у јулу 2019. године.

Санација депонија ради се у складу са правилником и уредбом који дефинишу ову област. Пројекти санације у) не налазе се на листи пројеката за које се израђује студија о процени утицаја на животну средину.

С друге стране, пројекти изградње нове депоније са пратећим објектима и EfW постројења, у складу са Законом о планирању и изградњи и Закону о процени утицаја, спадају у пројекте за које је неопходно ући у процедуру исходовања сагласности на процену утицаја на животну средину.

Обим студија дефинисан је локацијским условима, техничком документацијом израђеном на нивоу идејног пројекта (ИДП) и обимом будућих грађевинских дозвола, сходно Закону о планирању и изградњи и Закону о процени утицаја на животну средину.

Закон о планирању и изградњи дозвољава да се пројекти реализују по фазама. У складу са тим, а ради прибављања услова и сагласности имаоца јавних овлашћења израђене су две студије о процени утицаја на животну средину, као и Пројекат санације и ремедијације постојећег тела депоније. У складу са законском регулативом извршен је јавни увид и презентација Студије о процени утицаја на животну средину енергетског постројења и нове депоније са пратећим садржајима. У Студији су приказана техничка решења и одговарајуће мере заштите са аспекта смањења потенцијалних емисија са предметног комплекса.

7. Напомињемо да носилац пројекта кроз читав садржај ПУ жонглира стварним

предметима обраде ове ПУ, на начин који прикрива стварно стање животне средине на и у околини подручја Пројекта и прикрива стварне утицаје Пројекта на животну средину. Ово је јасно на примеру разматрања утицаја постојеће несанитарне депоније, која се користи као разлог отпочињања Пројекта, али ПУ не обрађује нити утицај постојеће депоније на животну средину, нити разматра њену санацију (није наведено цак ни да ли је санација предмет неке друге ПУ и које), нити узима утицаје ове постојеће депоније у разматрању кумулативних утицаја постројења и одређивања мера за њихову санацију.

Одговор је дат кроз коментар бр. 54.

8. Такође, носилац пројекта на сличан начин бира да овом ПУ обрађује само поједине делове једног технолошког процеса иако је јасно да није могуће на такав произвољан начин делити и тумачити стварни утицај на животну средину.

Одговор је дат кроз коментар бр. 54.

9. Тако је овом ПУ обрађен део "Платформа за бакље" с обзиром да се на бакљама врши спаљивање депонијског гаса прикупљеног системом цеви са тела нове (и постојеће?) депоније. Међутим, ПУ наводи да "систем бакљи је у целости повезан са Постројењем за искоришћење депонијског гаса (БЕП)" те да БЕП систем "није део ове Студије", одричући се одговорности да изврши процену утицаја на животну средину спаљивања депонијског гаса који је прикупљен са тела депоније системом цеви чија изградња јесте део ове ПУ и који се спаљује системом бакљи које јесу део ове ПУ.

Одговор је дат кроз коментар бр. 54.

10. На исти начин, носилац пројекта не улази у разматрање процеса содификације опасног отпада који настаје као последица рада EfW постројења, иако ће овај отпад бити депонован на Новој депонији, чија је изградња и процена утицаја на животну средину предмет ове ПУ. Ово је посебно важно јер је процес содификације оваквог отпада само привремен и постоји велика извесност да ће овај отпад, након што започне процес дестабилизације цемента, бити сматран опасним отпадом. С обзиром да Србија не поседује депонију за одлагања ове врсте опасног отпада, а да је депоновање опасног отпада на депонијама комуналног отпада директно забрањено ЕУ Директивом о депонијама, очигледно је да на овај начин носилац пројекта жели да заобиђе проблем руковања опасним отпадом и тиме изложи животну средину и становништво утицајем високо канцерогених материја насталих спаљивањем отпада у EfW постројењу.

Процес стабилизације АПЦР-а препознат је у ЕУ као најбоље доступна технологија (БАТ) откад постоји БРЕФ за управљање отпадом.

Стабилизација АПЦР-а хидрауличним везивом развијена је у Француској 1993. године и потврђена за примену уредбом од 31. децембра 1992. / 01.04.1995. и примењује се на 5 локација у Француској како би се омогућио прихваташе АПЦР-а (такође као и за сав опасне прашкастти отпад) на депонијама. Овај процес стабилизације је примењен на укупно 13 локација у Француској, почевши од 01.04.1998.

Овај поступак се састоји у спуштању растворљивости отпада (растворљива фракција) до прага утврђеног важећим прописом и у кристализацији соли и тешких метала у стабилном облику у дугорочном периоду.

До данас је више од 10 МТ отпада прошло кроз овај поступак, а готово 5 МТ АПЦР-а је стабилизовано и складиштено у току готово 25 година.

Инвеститор потврђује да ће очврснути АПЦР завршити у наменским целијама новог депонија на локацији Винча и да се неће одлагати ван комплекса. Како се третман АПЦР-а састоји у учвршићавању и стабилизацији, резултирајући производ биће у потпуности у складу са захтевима Директиве 2002 (Прилог 1 - § 2.3) и стoga би могао бити директно прихваћен на новој депонији.

Према документима БРЕФ-а о најбољим доступним техникама за обраду отпада (2018) и спаљивање отпада (2006 и најрт 2018.) поступак очвршићавања остатака димних гасова релативно је једноставан за употребу, а потребно техничко знање је широко доступно. Карактеристике испирања учвршићеног производа могу се значајно побољшати у поређењу са улазом необрађеног отпада. То је вероватно најчешће коришћена метода за третирање остатака ФГТ-а и широко се користи у Европи и Јапану. Надаље, испирање сакупљаног отпада ће се сакупљати и третирати како је описано у ЕИА-и.

Описак угљеника у третману ФГТ сматран је занемаривим у поређењу с другим емисијама.

11. Сличан поступак носилац пројекта користи и када бира да не анализира кумулативни утицај изградње нове депоније са пратећим постројењима и EfW постројења, чиме одбија преузимање одговорности за анализу утицаја на квалитет ваздуха након изградње постројења, а у односу на нулто стање квалитета ваздуха, као и чињеницу да Србија не поседује лабораторије за анализу присуства многих штетних материја које настају у процесу сагоревања (у EfW постројењу или као последица пожара), међу којима и високо канцерогених диоксина и фурана.

Одговор је дат кроз коментаре 54 и 46.

12. Крајње је невероватно да обрађивач није у стању да изврши прецизно мерење удаљења депоније од најближег насеља и објекта у окружењу и да приложи прецизан приказ овог удаљења. Наиме, чак и текстуални опис и табела имају материјалне грешке које показују да обрађивачу није стало до последица које станари оближњих насеља могу да трпе због рада планираног постројења. У одговору од ЕБРД-а смо добили информацију да: "Најближи самостални објект у насељу Винча на основу ортографске анализе је на удаљености од око 1050 м (ЈИ од постојеће депоније, у близини гробља)." С друге стране, мерење доступним алатима (GIS, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда) показује да ова раздаљина износи мање од 1000м, што је потврђено и од стране консултантa IFC Environmental and Social Scoping Study for the Belgrade EfW project in Serbia(Fichtner, april 2007) (Енвиронментал анд Социал Скопинг Студија фор тхе Белграде ЕфW Пројект ин Сербија, Фиштнер, Април 2017) у којем је јасно наведено да је удаљење депоније у Винчи од најближег насељеног места само 800м. Напомињемо да прописи забрањују изградњу привредних делатности из категорије великих загађивача на удаљености мањој од 1000-1500м од насељеног места.

Примедба је прихваћена и извршена је измена у Студији.

13. Поглавље "Приказ педолошких, геоморфолошких, геолошких, хидрогеолошких и сеизмолошких карактеристика терена" разматра искључиво "Геолошке и хидрогеолошке карактеристике терена на локалитету пројекта Нове депоније" и "Геотехничке услове на локалитету Потпорне грађевине". Међутим, предмет ове ПУ нису само изградња нове депоније и изградња потпорног зида, већ и:

1. Улазно-контролна зона;
2. Платформа ЦДВ постројења;
3. Оперативна платформа
4. Горња платформа са системом канала и лагунама за прикупљање и евакуацију атмосферских вода и процедних вода;
5. Доња платформа са системом канала и лагунама за прикупљање и евакуацију атмосферских вода и процедних вода и зоном за пречиšчавање процедних вода (ЛТП);
6. Систем бакљи.

ПУ допунити анализом геолошких и хидрогеолошких карактеристика терена у подручју сваког од наведених постројења.

Када се каже Пројекат Нова депонија, мисли се на комплетан простор на коме ће се градити нова депонија и пратеће функционалне јединице, као што су зона контроле улаза, CDW и друге платформе, систем бакљи и др.

Резултати геотехничких истражних радова приказани у оквиру Геолошко-геотехничког елабората и представљају релевантне податке у вези са геолошким и хидролошким карактеристикама шире локације која обухвата простор нове депоније, али и друге функционалне јединице у оквиру комплекса, како је наведено.

14. Носилац пројекта износи далеко детаљнија истраживања педолошких, геоморфолошких, геолошких и хидрогеолошких карактеристика терена у Студији о процени утицаја на животну средину која је израбена за потребе узимања кредита ЕБРД. Који је разлог што су ова детаљнија мерења изостављена из предметне студије?

ESIA није предмет процедуре процене утицаја на животну средину сходно српском законодавству. Садржај ESIA дефинисан је од стране банака које имају потребу да буду детаљно информисане о пројектима з,,а које треба да донесу одлуку да ли желе да финансирају или не. Сагласност на ESIA документ дају банке и она није обавезујућа за инвеститора у погледу реализације тог пројекта само утиче на то да ли ће дата банка учествовати у финансирању самог пројекта.

С друге стране, садржај EIA документа дефинисан је законском регулативом Републике Србије и као такав није по садржају исти документ као ESIA студија. Сагласност на EIA документе даје Министарство заштите животне средине и од њеног исхода зависи даља реализација пројекта.

Процедура конкретно ове ESIA студије започета је раније и у периоду трајања процедуре имала је велики број прегледа и анализе самог документа од са могућношћу утицаја на развој самог текста и обима истраживања, због чега су многе ствари мењане и усвајане у ходу а

пре јавне расправе организоване за ову студију.

С друге стране, процедуре за EIA студије су кренуле нешто касније него процедура за ESIA, али у оквиру законски дефинисане процедуре није било могуће значајније мењати текст документа пре јавне расправе. Због тога неки резултати и подаци добијени у међувремену нису били укључени у текст који се нашао на јавној расправи, што је сада исправљено у новој верзији докумената.

15. У предметној ПУ је изостављена информација да је пројектант надлежан за израду документа Геолошко-геотехничка испитивања за потребе пројектовања и изградње нове и ремедијације старе депоније у Винчи, Енергопројект Нискоградња, (Новембар 2017), нагласио да је потребно вршити континуирана мерења нивоа подземних вода у пијезометрима током најмање годину дана, како би био сигуран у резултате наведених истраживања (стр. 283 Студија ЕБРД). Због чега је ова информација изостављена из предметне ПУ? Да ли је документ Геолошко-геотехничка испитивања за потребе пројектовања и изградње нове и ремедијације старе депоније у Винчи, Енергопројект Нискоградња, (Новембар 2017), приложен уз ову ПУ, и зашто није? Да ли су вршена мерења током најмање једне хидролошке године?

Геолошко-геотехнички елаборат је приложен уз студију. Мерења нивоа подземних вода мере се у континуитету од 2017. до данас и наставиће се са том праксом и убудуће, као и праћење осталих техничких параметара (погледати одговор на коментар бр. 65).

16. У предметној ПУ је изостављена закључак о (не)пропустљивости тла испод тела постојеће депоније, упркос томе што је ово кључан податак у процени могућности санирања постојећег загађења земљишта, подземних вода и површинских вода на подручју на којем је планирана реализација постројења обухваћених овом ПУ. Ово поготово због тога што је: Литолошки опис нивоа за Пз1 и Пз2, који се налазе на кључним тачкама за анализу утицаја процедурних вода на подземне воде испод тела постојеће депоније (у дну падине депоније, односно Ошљанског потока) који указује на појаву лако дробљиве деградиране лапорасте глине, чак и на дубинама од 7 до 10м, па и 13м. С обзиром на морфолошке карактеристике терена који је нагнут управо ка подручјима Пз1, Пз2 а узимајући у обзир да карактеристике тла на вишим нивоима падине показују бољу хомогеност, очекивано је да це се процедурне воде прикупљати управо у овој зони чије тло не може да заустави продирање процедурних вода у дубље слојеве;

Закључак је дат према истраживачким радовима које је спровео стручни геолошки и геотехнички кадар. Интерполација података са бушотине је стандардна техника која се користи за описивање геолошких карактеристика терена, јер се геолошке карактеристике посматраног подручја не мењају значајно. Поред тога, извођење разумних претпоставки је део експертизе хидрогеолога, а та претпоставка се може потврдити једино пијезометрима који се налазе на депонији, који би мерили ниво у процедурним водама и у дубинским формацијама (најсалост, пошто депонија није потпуно стабилна пре радова санације, трајност такве инфраструктуре за праћење је прилично неизвесна ...). Тумачење података у коментару је једнострочно. када лапори настају као производ трошења ситнозрног леса/глине, формира се материјал који испуњава и тако смањује јаз пукотина. Пропусност зависи од структуре тла и наслага и порозности, као и од густине и минералног састава порозне средине. Ако су поре мање, има више физички везане воде у стенама/наслагама, што

такође објашњава мању пропусност. Фина зрнаста тла (попут глине или леса) су много мање водопропусни од крупнозрната наслага (песак, шљунак). Најчешћи хидролошки модела, међутим показује да у одсуству врло ниске вертикалне пропустљивости у дилувијуму или отпаду, није могуће добити велику разлику између подземних процедних вода и подземних вода. Материјали стога вероватно немају високу пропустљивост и као што је горе поменуто, размена између два водонаосника је стога ниска. У сложевима испод локације пројекта због геолошке формације терена, не може се формирати значајни водонаосник како је наведено у ЕИА, што подржава издашност извора око постојеће депоније која варира од 0,05 до 0,3 л/с. Генерално, лежишта пројектног локалитета због доминантног присуства глинених седимената који се одликују ниским доводом воде и скромном издашности са хидрогеолошког становишта могу се оценити као слабо пропусни. То потврђују и резултати испитивања водопропусности наслага који су одређени Лефранцовим тестом прелевања.

Коришћени подаци (висина подземне воде) у ЕИА укључују наведени период, подаци су у међувремену прикупљени и пројектант има пуне податке о једној хидролошкој години о подземној води: праћење подземних вода је стални процес који се побошава и користи за модел подземних вода с циљем добивања побољшаних претпоставки.

Израђен је план праћења (мониторинга) с циљем континуиране процене утицаја пројекта на квалитет и режим подземних вода и делотворност предложеных мера. Плитки и дубоки пиезометри ће се користити узводно од нове депоније, између будуће и постојеће депоније и низводно од целог комплекса депоније, како би покрили цело предметно подручје и оба идентифицирана водонаосника. Мониторинг ће се састојати од четири фазе, од којих ће Фаза I бити потпуно утврђивање основне квалитетете подземних вода у односу на параметре у складу са захтевима релевантног законодавства Србије и ЕУ пре почетка радова, Фаза II и III ће обухватити различите делове оперативне фазе и Фаза IV ће пратити фазу иза престанка рада.

17. Информације изнете у даљем тексту Студије ЕБРД указују на појаву пуцање стенске масе и лапораца испод глиненог слоја који доводе до пропуштања воде у дубље слојеве (стр. 277);

Одговор је дат преко коментара бр. 64 и 65.

Што се тиче коментара да је тло неповољно за пројекат, оно је управо супротно јер је мала водопропусност тла изузетно повољна за развој планиране инфраструктуре која укључује Нову депонију.

Важан параметар у случају депоније у Винчи је пропусност тла испод дна депоније која може модификовати стопу инфильтрације. Вредности инфильтрације мерење су у старим и недавним испитивањима, која су вршена на периферији локације на неколико локација које се налазе од узводно до низводно од депоније. На основу геотехничких истраживања обављених на периферији одлагалишта, максималне и минималне вредности пропусности су 10-8 и 10-9 м/с, редом. Пропусност се може додатно смањити ако се узме у обзир феномен зачепљења који се често примећује на површинама рибњака за испирање. Други феномен је могуће и вероватно засићење тла водом испод дна депоније, што спречава даљу инфильтрацију и тако ствара вештачко смањење вредности пропустљивости.

18. Оцену пројектанта да не може бити сигуран у апсолутну коректност приказаних претпоставки, па је потребно вршити мониторинг нивоа подземних вода у пијезометрима, као

и нивоа Дунава и то у периоду од најмање једне хидролошке године (стр. 283).

Одговор је дат преко коментара бр. 64 и 65.

19. Да ли су вршена истраживања локација на којима је примећена појава извора воде и које издашности?

Извршено је комплетно хидрогеолошко и хидролошко испитивање и анализа терена и у оквиру техничке документације на основу које су израђени пројекти и извршена ревизија тако израђених пројектата, од стране стручних лица и одговорних пројектаната који су својим потписом и печатом, личним именом и презименом, верификовали све наведене техничке и пројектне документе.

20. На који начин су вршена геолошких истраживања? Колико је бушотина изведено? Колико мерења је извршено? На којим висинама? Који су резултати мерења, опита наливања и литолошке анализе набушених језгара? Приказати резултате за сваку од бушотина (ЕП-1 до ЕП-10) приказаних на Слика 4. Положај пијезометарских бушотина и других ископаних бушотина и јама, Геолошко-геотехничка испитивања за потребе пројектовања и изградње Нове депоније у комплексу депоније комуналног отпада у Винчи Енергопројект Нискоградња, 2017, посебно оних који су релевантне за предмет ове ПУ.

Опис геотехничких истражних радова и широка интерпретација њихових резултата дата су у Геолошко-геотехничком елаборату, а примеран извештај из овог Елабората дат је у Студији.

21. У априлу 2018. године извршене су измене Уредбе о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма, па је и мерења и приказ резултата потребно ускладити са овим прописом.

Сви резултати добијени након усвајања наведене Уредбе приказани су у складу са изменама. Треба напоменути да нема разлике у граничним вредностима дефинисаним у Уредби из 2018. и 2013. године.

22. ПУ се позива на документ „Извештај о квалитету подземних вода“, који је у априлу 2018. године израдио Енергопројект Хидроинжењеринг а.д. из Београда, међутим овај документ није приложен уз ПУ.

Одговор је дат преко коментара бр. 10.

23. "На основу анализа квалитета воде изведенih у новембру 2017. и марта 2018. године закључено је да се узорци воде из пиезометара који су изложени утицају постојеће депоније (НП-11, Пз-1, Пз-2 и евентуално Пз-4), а оне које нису под утицајем депоније разликују у односу на њихов физишкохемијски састав. Примећено је да су повећане концентрације неких параметара (замућеност, суспендоване честице, нитрити, цинк) регистроване у Пз-5, што није под утицајем постојеће депоније. Ова ситуација објашњена је као последица спирања са

околног терена (из постојеће зоне депоније) и продирања загађујућих материја у подземне воде."

Пијезометар Пз5 је изведен на вододелници, на месту где нема отицања воде, тако да се она у тој зони дugo задржава "мртва вода". Из тог разлога се ради о замућеној води, са нешто већом концетрацијом суспендованих материја и нитрита. Није реч о загађењу подземних вода, већ о локалном загађењу. У прилог томе, пијезометар Пз5 је изведен на деоници која представља пут којим сакупљачи секундарних сировина преносе секундарне сировине, услед чега је дошло до повећања органских материја на том локалитету.

24. Који је закључак о квалитету подземних вода на подручју комплекса у Винчи, у односу са геолошки састав земљишта? Изношење несистематизованих података о резултатима мерења и изношења нејасних закључака показује да се носилац пројекта поиграва кључним подацима о стању чинилаца животне средине.

Исправке извршене у поглављима 5 и 6 студије.

25. С обзиром да поглавље ПУ које треба да приказ нутлог стања животне средине не даје ништа више информација о резултатима мерања квалитета подземних вода, односно о утицају продирања процедних вода са постојеће несанитарне депоније у подземне воде, потребно је допунити ово поглавље (и поглавље нутлог стања) јасно приказаним подацима о резултатима мерења за сваку истражну јаму са (или без) пијезометра и референтним вредностима за свако мерено једињење, као и описом геолошког састава земљишта на месту узорковања односно на подручју покривеном наслагама отпада, а које има утицај на постројења која су предмет ове ПУ - изградњу нове депоније и систем прикупљања процедних и атмосферских вода, њихово пречищавање и испуштање у Дунав.

Исправке извршене у поглављима 5 и 6 студије

26. Геотехнички услови на локалитету Потпорне грађевине:
ПУ се позива на анализу подземних вода у циљу утврђивања агресивности подземних вода према бетону и армираном бетону који је израдила Заштита на раду и заштита животне средине Београд д.о.о., у марта 2017. године, пре више од 2 године. Поновити мерења.

За сврху пројектовања бетонских конструкција довољна је агресивност анализа подземних вода из 2017. године. Пре почетка бетонских радова биће извршена додатна анализа као део стандардне процедуре за пројектовање бетонских мешавина.

27. Такође, у односу на претходно изложене коментаре пројектаната, дати гаранције да су наведени нивои подземних вода са сигурношћу утврђени као релевантни за процену просечних, минималних и максималних, нивоа подземних вода у зони потпорне грађевине.

Гаранција је дата печатом одговорних инжењера који су потписали техничку и пројектну документацију, као и извештајима о стручној контроли пројеката.

28. ПУ се позива на документ "Студија о геотехничким условима за потребе пројектовања

и изградње Потпорне грађевине у комплексу депоније комуналног отпада у Винчи", који је израдио Хидрозавод ДТД Нови Сад, 2018. године, међутим овај документ није приложен уз ПУ.

Одговор је дат преко коментара бр. 10.

29. ПОДАЦИ О ИЗВОРИШТУ ВОДОСНАБДЕВАЊА Недостаје мапа са уцртаном границом зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

Одговор је у приложеним условима ЈКП "Београдски водовод и канализација".

30. Прецизно навести удаљења планираног комплекса (не само постојеће депоније), од црпних станица, удаљење од границе заштите изворишта водоснабдевања и мере заштите водних површина од утицаја Пројекта. Навести удаљења планираног комплекса од границе зоне алувијалних равни које су погођене високим нивоом подземних вода и површинским водама/плавним подручјима (Генерални урбанистички план Београда, карта 7. Воде и водне површине), и мере заштите водних површина од утицаја Пројекта.

Одговор је у приложеним условима ЈКП "Београдски водовод и канализација".

31. КЛИМАТСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СА МЕТЕРОЛОШКИМ ПОКАЗАТЕЉИМА -ПУ преписује податке за период 2000 - 2015 године, те их збирно приказује не извлачеци закључке који су од стварне важности за ову ПУ. Како се ПУ односи према периоду након 2015. године у којем су забележене све веће осцилације у максималним и минималним вредностима анализираних климатских карактеристика?

Одговор је дат преко коментара бр. 20.

32. Дијаграм средњих месечних температуре ваздуха за метеоролошку станицу Београд (за период 2000-2015 године), не приказује податке који су наведени у наслову дијаграма. Недостаје приказ просечних температуре, по месецима, за сваку од година између 2000 до 2015. године, који би показао тренд пораста температуре.

Одговор је дат преко коментара бр. 21

33. Недостаје графички приказ позиције сваког појединачно наведеног заштићеног природног подручја. Недостаје графички приказ удаљења планираних објеката од сваког појединачно наведеног заштићеног природног подручја. Нетачно је наведено удаљење планираног комплекса у Винчи и границе подручја еколошке мреже од посебног еколошког значаја "Ушће Саве у Дунав", која је заштићено и као међународно IBA (Important Bird Area, RS017IBA)! Да постоји карта са прецизно уцртаним границама заштићених подручја, било би јасно да је удаљење планираног комплекса од границе IBA 180м (сто осамдесет метара), а не 9km како је наведено у ПУ. Ова информација изнета је у одговору ЕБРД на коментаре на ESIA студију коју је носилац пројекта за потребе одобравања кредита ове банке.

Одговор је дат преко коментара бр. 24.

34. Недостају фотографије које документују описане карактеристике пејзажа и прецизно одређене стајне тачке.

Усвојен је коментар и додато у студију.

35. Недостају графички приказ граница пројекта са границама зоне 1 и зоне 2, са приказом позиције културног добра под претходном заштитом "Ошљане" и других регистрованих археолошких налазишта.

Усвојен је коментар и додато у студију.

36. Недостају графички позиције насељених места у околини комплекса депоније. Недостаје списак прописа којима су регулисана минимална удаљења насеља и објеката од комплекса депоније. Недостају подаци о броју станара Великог села, које је на мањој удаљености од комплекса депоније од удаљености насеља Винча (поглавље 2.0). Колико станара живи у неформалном насељу на телу депоније на дан излагања ПУ на јавну расправу?

За графички приказ и нумерички опис удаљености поменутих постројења од граница комплекса депоније погледати 2. страну поглавља 2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ.

За информације о станарима неформалног насеља погледати поглавље 5.1.

37. Подаци о здравственом стању морају бити допуњени анализом утицаја извора загађења у ваздуху, води и тлу на здравље становништва. Такође, морају бити допуњени упоредном анализом здравља становништва Србије и становништва региона и ЕУ, и то учесталости обольевања и степеном морталитета узрокованог најчешћим болестима, како би био јасан здравствени статус популације. На пример - Србија се налази на 18 месту у Европи по стопи обольевања од канцера, али је на чак другом месту по морталитету (Српско лекарско друштво, 2017). Без наведених додатних анализа, подаци изнети у ПУ не могу се сматрати релевантним подацима за стварну процену утицаја планиране изградње на здравље становништва Београда и Србије.

Студија није документ у ком ће се поредити здравствени статус популација (Србија, ЕУ, свет..) нити место за своебухватну епидемиолошку студију. Сво моделовање и рачунице се односе на светске стандарде/референце које су успостављене да спрече здравствене проблеме у оквиру глобалне популације (узимајући у обзир "нормални" део осетљивих популација).

Сви доступни подаци о здрављу становништва унети су у студију.

38. Да ли је изградња потпорног зида која спречава клизање тела постојеће депоније део пројекта или није? Да ли је санација постојеће депоније део пројекта или није? Зашто карактеристике и фазе у извођењу ових радова нису описаны у делу 3.0. Опис пројекта? У којој фази радова на изградњи нове депоније је планирана изградња потпорног зида и санација постојеће депоније?

Да ли је санација постојеће депоније део пројекта или није? Зашто карактеристике и фазе у

извођењу ових радова нису описани у делу 3.1 Опис објекта, планираног производног процеса или активности, њихове технолошке и друге карактеристике? У којој фази радова на изградњи нове депоније је планирана изградња потпорног зида и санација постојеће депоније?

Одговор је дат кроз коментар бр. 54.

39. Снабдевање комплекса водом: Недостаје јасан приказ потреба свих постројења планираног комплекса у Винчи, у односу на постојеће капацитете водоводне мреже и планова за њено проширење. С обзиром да ПУ не садржи услове ЈП Водовод и канализација издатих уз Локацијске услове број 350-02-00104/2019-14 од 12.04.2019. године, а да се изнети подаци разликују од података из Плана детаљне регулације санитарне депоније "Винча", не постоји могућност да се са сигурношћу утврди да ће бити обезбеђено несметано снабдевање санитарном и ПП водом у границама комплекса.

Снабдевање питком и противпожарном водом биће испоручено комплексу Винча у довољном капацитetu. Погледајте поглавље 3.1 Студије процене утицаја на животну средину, Водоснабдевање комплекса, а такође можете погледати приложене локацијске услове издате од ЈКП БВК-а.

40. Систем фекалне канализације на комплексу: Нетачно је да је "горња платформа" крајње одредиште употребљених вода, а како је то описано реченицом: "Излив пречишћених вода се врши у ободни кишни канал којим се ове воде одводе до лагуна на Горњој платформи". Јасно навести да на простору планираног комплекса не постоји систем градске канализације, те да се планира спровођење локалне мреже и испуштање пречишћене фекалне воде у Дунав. С обзиром да ПУ не садржи услове ЈП Водовод и канализација издатих уз Локацијске услове број 350-02-00104/2019-14 од 12.04.2019. године, нити услове надлежне водопривредне организације која одређује услове испуштања фекалне канализације у водотокове, а с обзиром да се подаци изнети у ПУ разликују од одредби Плана детаљне регулације санитарне депоније "Винча", не постоји могућност да се са сигурношћу утврди да ће бити обезбеђено безбедно прикупљање и одвођење фекалне канализације са простора комплекса у Винчи.

Одговори су дати преко коментара бр. 58. и у поглављу 3.1. Студије.

41. 2. Платформа CDW постројења: Слика 24. Ситуациона основа CDW платформе - нечитљиво. Слика 26. Процењени проток материјала кроз CDW постројење - на енглеском?!

Превод је додат у текст исправљене студије.

42. Какав је третман планиран за солидификован опасни отпад? С обзиром да у Србији не постоје постројења за депоновање опасног отпада, постоји опасност од неадекватног депоновања. Како се планирано депоновање солидификованог опасног отпада односи према ЕУ Директиви о депонијама која не дозвољава депоновање опасног отпада на депонијама за неопасан отпад?

Одговор је дат преко коментара бр. 58. и у поглављу 3.1. Студије

43. Овде је потребно нагласити да је планирана солидификација опасног отпада само привремено решење. Наиме, с обзиром да ће, током времена, доћи до разједињавања солидификоване масе, то је јасно да планирана солидификација неће довести до трајног спречавања пробоја опасних материја.

Одговор је дат преко коментара бр. 58.

44. Да ли је за потребе ESIA рађена анализа климатског отиска овако коришћеног цемента?

Емисијски фактор од 0.507 тона SO₂/тона клинкера (IPCC смернице за добру праксу и управљање несигурношћу у националним залихама гасова са ефектом стаклене баште). Али значајан део SO₂ произведена током производње цемента се апсорбује у бетон током животног циклуса производа процесом званим карбонизација. Једно значајно истраживање процењује да је између 33% и 57% CO₂ који се емитује калцинацијом поново абсорбовати карбонацијом бетонских површина у 100-годишњем животном циклусу.

45. Предвиђена количина ископа земљаног материјала: На који начин и где се одлаже земља из ископа до тренутка њеног коришћења за покривање депоније?

Привремено депоновање материјала из ископа предвиђено је на подручју резервисаном за III фазу пројекта од 2021-2046. године (TC LND 47_17048-ПГД-10-03.3-Привремено складиштење ископаног материјала-17048-PGD-10-03.3).

46. Морфолошки састав комуналног отпада: ПУ приказује податке о саставу комуналног отпада цитирајуци документ "Environmental and social Scoping Study for the Belgrade WtE project in Serbia за период 2012-2014. године", међутим, нејасно је порекло овог документа, методологија израде и извор података у њему, а документ није приложен уз ПУ.

Полазни подаци о процењеним количинама отпада који се генерише и сакупља на предметној територији дати су као део тендарске документације и дефинисани у оквиру студије коју је израдила компанија Ficthner. Одговор је дат преко коментара бр. 10.

47. Недостаје објашњење начина депоновања опасног отпада који чини 0.4% комуналног отпада, а с обзиром да у комплексу у Винчи наводно није планирано трајно депоновање опасног отпада.

0.4% опасног у саставу домаћег отпада је уобичајена вредност. Најбољи начин за третирање тог отпада је сегрегација пре сакупљања и депоновања на за то намењено место, као и прави начин поступања од стране становништва.

За сврху привременог складиштења опасног отпада који се испоручи оператеру предвиђено је карантинско подручје. Карантинско подручје је подручје са оградом и изолованом инфраструктуром. Ако се у долазном отпаду открије опасни отпад, он ће се складишити у карантинском подручју све док се не врати власнику у најкраћем могућем року, у складу са

регуларном процедуrom. Одговор је у поглављу 3.1.

48. Недостаје приказ састава отпада и услова депоновања отпада из EfW постројења.

Полазни подаци о процењеним количинама отпада који се генерише и сакупља на предметној територији дати су као део тендерске документације и дефинисани у оквиру студије коју је израдила компанија Fichtner. Депоновању остатака из EfW постројења обраћено је у поглављу 3.1.

49. Прорачун количина процедних вода: Да ли су процењене количине процедних вода са постојећег тела депоније, пре, током и након њеног санирања?

Количине процедних вода са постојећег одлагалишта узете су у обзир у фази димензионисања лагуна и проценом капацитета ЛТП.

50. Систем за одвођење атмосферских вода: Да ли су процењене атмосферске воде са постојећег тела депоније, пре, током и након њеног санирања?

У обзир се узима само количина оборинске воде након санације у погледу правилног димензионисања система управљања отпадним водама комплекса.

51. Систем бакљи: "Локација планираног система бакљи као дела система за искоришћење депонијског гаса на БЕП постројењу (није предмет ове студије), налази се на катастарској парцели КП6-7".

Систем бакљи је обухваћен локацијским условима за нову депонију.

52. Које је Студије део? Шта су закључци те Студије?

Систем бакљи је детаљно описан у поглављу 3.1. Студије

53. Погрешно је наведено да је КП6-7 ознака катастарске парцеле, с обзиром да ПДР користи ознаку КП6 (1-7) за ознаку грађевинске парцеле. На којим катастарским парцелама је планирана изградња платформе са системом бакљи?

Систем бакљи је детаљно описан у поглављу 3.1.

54. "Систем бакљи је у целости повезан са Постројењем за искоришћење депонијског гаса (БЕП)". Да ли је обрада прикупљеног гаса у БЕП постројењу део истог технолошког процеса прикупљања и искоришћења депонијског гаса? Зашто је процена утицаја на животну средину истог технолошког поступка подељена у две различите студије?

Ради се о два одвојена дела процеса јединственог система искоришћења депонијског гаса - један се односи на процес екстракције, сакупљања и транспорта гаса, док се други односи на процес сагоревања. Различитим грађевинским дозволама су покривена ова два дела система. Али, цео систем искоришћења гаса је описан у обе Студије, са мање или више детаља, у

зависности од обима студије дефинисаног локацијским условима и самим пројектима за које се студије израђују.

55. "Главне цеви за довод депонијског гаса са постојеће и нове депоније за непрерађени отпад улазе на средину платоа Система бакљи, насупрот капији и улазу интерног пута." Да ли су радови (постављање био-трнова) на телу постојеће депоније део ове ПУ? Зашто нису? Како је могуће обрадити карактеристике постројења и утицај постројења на животну средину, уколико нису јасни улазни подаци тј. нису познате карактеристике свих процеса без којих посматрано постројење не може да ради.

Цео поступак искоришћења депонијског гаса и опис мреже на телу постојеће и нове депоније описан су у студији за депонију - поглавље 3.1. Студије

56. "У лагуни за прикупљање процедне воде са дела депоније где се врши депоновање непрерађеног отпада ("непрерађени отпад I и II") долази отпадна вода са IBA зоне (део EfW постројења које није предмет ове студије)." Које Студије је део? Зашто није део ове студије? Да ли је стварање, транспорт и прикупљање процедне воде са IBA зоне део истог технолошког процеса или је могуће одређивати услове прикупљања процедне воде без анализе настанка, транспорта и крајњег одредишта?

Одговори су дати преко коментара бр. 2 и 54. IBA зона део је студије о процени утицаја на животну средину EfW постројења.

57. Доња платформа, Прикупљање и евакуација процедних вода: "У лагуне за процедне воде на Доњој платформи, дотичу и процедне воде са постојеће („старе“) депоније која се затвара и рекултивише (није предмет овог пројекта)." Којег је пројекта део? Како обрађивач може бити сигуран да је технологија прецишћавања процедних вода и облога лагума одговарајућа за безбедну обраду процедних вода са тела постојеће депоније уколико је он "није предмет овог пројекта"?

Процедне воде имају своје карактеристичне вредности (у оквиру теоријски утврђених опсега базираних на пракси). С друге стране, студија осим ових карактеристичних вредности даје преглед и специфичних вредности анализа процедних вода са локације. Комбинацијом искусствених и вредности добијених анализама процедних вода са локације, пројектант има довољно информација да изврши избор одговарајуће технологије прецишћавања и других елемената што подразумева процес пројектовања. IBA зона део је студије о процени утицаја на животну средину EfW постројења.

58. "Након завршетка рада „старе“ депоније и њене рекултивације и након завршетка процеђивања процедних вода кроз „стару“ депонију, процедна вода ће бити препумпавана у лагуну на Горњој платформи." Кад? Колико воде? Зашто?

Извршене су исправке у поглављима 3.1. и 6a.

59. Третман процедних вода: "За потребе пројектовања постројења за третман процедних вода (ЛТП постројење), извршено је испитивање квалитета процедне воде на депонији у

Винчи. " Када је вршено истраживање? Како је вршено истраживање?

Исправљено је поглавље 3, потпоглавље ба. Третман процедних вода и поглавље 5, потпоглавље 5.3 Воде.

60. "Постројење је димензионисано да ради на температурата између -5°C и 25°C." Зашто је постројење димензионисано на овај начин? Који је број дана у којима температура ваздуха прелази 25 °C или пада испод -5 °C? Обратити пажњу на коментаре који се тичу поглавља "Температура ваздуха" у којем управо недостаје јасан и рашичлањен приказ просечних температура који би дао увид у тренд пораста просечних температура у Београду и Србији.

Ове температуре представљају граничне вредности за оптимални континуирани аутоматски рад: ако је температура ван овог распона, тада Оператор мора интервенисати да прилагоди радне параметре и одржи загарантоване нивое пражњења (на пример, додатна рециркулација процедне воде и сл.).

61. "Ако је температура изван овог распона, постоји могућност да загарантовани стандарди емисије не буду остварени." Који је проценат умањења ефикасности прецишавања процедних вода који се очекује и на које материје се односи? Да ли је најављено одступање од прописаних вредности квалитета вода које се испуштају у рецепијент последица искључиво изабране технологије прецишавања или је везана и за квалитет процедних вода из постојеће несанитарне депоније?

Процедне воде имају своје карактеристичне / композитне вредности састава. Са друге стране, ЕИА студија такође представља резултате испитивања процедних вода. Комбинација емпиријских података и резултата извршених испитивања дају доволно информација за пројектовање лагуна и избор технологије обраде. Молимо погледајте ЕИА студије, поглавље 3.1, одељак ба. ЛТП.

62. Количина генерисаних процедних вода, Табела 16. Количина процедне воде која се формира на депонији (Извор: ИДП Пројекат технологије, Делта Инжењеринг, 2018.): Дати важеће податке из ИДП 2019. године. Да ли су у количину процедних вода урачунате и процедне воде са тела постојеће депоније?

Пројекат је дефинисан на бази добро анализираних и предвиђених вредности, укључујући прогнозе за производњу процедних вода са Нове и постојеће депоније почевши од 2020. године, тј. почетка рада СВО-а.

63. "Постројење за третман процедних вода ће радити само пет година, након чега ће сва процедна вода да се транспортује у EfW постројење (није предмет овог пројекта)."

Исправљено је поглавље 3.1., и потпоглавље ба.

64. Која је планирана динамика санације постојеће несанитарне депоније? Где одлази процедна вода из тела постојеће несанитарне депоније након 5 година? Да ли се препумпава на горњу платформу (како је наведено на стр. 111) или у EfW постројење? Да ли ће EfW

постројење користити непрерађену процедну воду? Како је могуће да је ово предмет неке друге студије, када је јасно да након 5 година неће бити могуће затворити технолошки процес без коришћења постројења која су волшебно избачена из ове ПУ?

Исправљено је поглавље 3.1., и потпоглавље ба, где је текст допуњен објашењем како би било једноставније схватити.

65. Студија коју је носилац пројекта израдио за потребе кредита ЕБРД наводи следеће: "Постројење за пречишћавање процедних вода је пројектовано да прихвати максимално оптерећење процедних вода насталих на депонијама (овај максимум се генерише у првој фази пројекта, током санације старе депоније). Након неколико година, када се у највећој мери изврши третман залиха процедних вода унутар старе депоније, ЛТП (постројење за третман процедних вода) ће прихватати спољашње процедне воде како би екстерним корисницима предложило савремену технологију третмана у ЛТП-у." Да ли се носилац пројекта предомислио у погледу технолошких решења у оквиру комплекса у Винчи?

Исправљено је поглавље 3.1., и потпоглавље ба Студије.

66. "Пумпна станица код доње лагуне је предвиђена да, по затварању постројења за пречишћавање процедних вода транспортује сакупљене процедне воде на ЕфW постројење." А горња лагуна?

На подручју горње платформе постоји цртна станица предвиђена за испумпавање процедних вода до ЕфW-а за процес АПЦР-а – графичка илустрација Слика 64. Студије

67. Изградња потпорне грађевине: Објаснити скраћеницу ПЗИ у "ПЗИ за санацију клизишта депоније и стабилизацију дела депоније Винча, Свеска 3, Хидрозавод ДТД, 2018.)". Уколико је реч о Пројекту за извођење, објаснити на основу којих података је 2018. године израђен овај пројекат, а с обзиром на датум издавања локацијских услова за извођење ових радова и процедуру изrade Студије о процени утицаја на животну средину.

Како одговор погледати Уредбу о утврђивању државног програма обнове у поступку хитне санације клизишта у граду Београду, делу територије градске општине Гроцка, насталог услед дејства поплава у мају и јуну 2018. године, у прилогу студије.

68. Озелењавање површина: "Пројектом спољног уређења (Извор: ИДП Свеска 9 Пројекат спољног уређења – Заштитни зелени појас, пејзажно уређење, ограда, Енергопројект Хидроинжењеринг, мај 2019.), предвиђено је да се дуж ограде комплекса са унутрашње стране у ширини 20 м, осим десно од улаза у дужини од 630 м, у ширини од 10 м због техничких услова, формира заштитни зелени појас састављен од различитих врста дрвећа и жбуња." Који услови су разлог за смањивање ширине заштитног зеленила? Објаснити због чега је заштитни појас на граници КП 958/1 и 939/4 износи 13м, а на граници КП 963/2 и 3319 износи 0м.

Овај део Зелене површине је поред парцеле КП6-2 за коју веć имамо зелени појас. Дакле, те две парцеле формирају јединствени зелени појас мин 20 м, а на неким деловима иде до 26 м. Према Плану детаљног уређења, граница комплекса и грађевинске парцеле довршена је и

утврђена пре него што кренемо у фазу пројектовања. Тако је УРБЕЛ дефинисао зелени појас, путеве, грађевинске партије нових депонија.

69. Заштитни зелени појас: Опис заштитног појаса Тип Б, не одговара условима постављеним Планом детаљне регулације санитарне депоније "Винча". Смањивање минималне ширине заштитног појаса од 20м није дозвољено у зони ЦДВ, како је то наведено у ПУ и предвиђено ИДП Пројекат спољног уређења већ, као изузетак од правила, искључиво у зони потпорне грађевине због конфигурације терена и зони доње платформе где је предвиђена лагуна за процедне воде, лагуна за атмосферске воде и ЛТП, у оба случаја због реализације интерних саобраћајница и то уз препоруку да се са обе стране овако формираних саобраћајница формирају нови заштитни појасеви који би имали укупну ширину до 20м.

Како што је објашњено у коментару 121, у зони ЦДВ (депоније градјевинског отпада) планирано је минимум 20 м зеленог појаса и на неким деловима и до 26 м.

70. Приказ врсте и количине потребне енергије и енергената, воде и сировина, Снабдевање водом: "Количина воде, коју ЈКП Београдски водовод и канализација може да обезбеди, за комплекс депоније комуналног отпада у Винчи је 24 l/s (пуњење ноћу, између 22 – 06 h)." План детаљне регулације санитарне депоније "Винца" наводи да тренутни капацитети водовода нису довољни за снабдевање комплекса, па је неопходна изградња нове инфраструктуре (црпна станица) о чему не постоји информација у ПУ. Објаснити због чега се пуњење врши ноћу, између 22 – 06h и шта се дешава у ситуацијама када је управо у овом периоду неопходна вода нпр. за гашење пожара.

У будућем комплексу депоније Винча предвиђени су резервоари за ватрогасну воду. Имамо резервоаре за противпожарну воду на плацу EfW и на депонији. Према захтеву за EfW, потребно је обезбедити да се 2кб85м³ напуни водом у року од 36 сати, због стандарда. Да би се избегло угрожавање снабдевања водом суседних потрошача, пуњење резервоара ће се вршити током две ноћи у периоду од 22-06h, односно два пута у осам сати са количином воде од 24 l/s, али само на почетку старта објекта.

Анализа ЈКП БВК показала је да глобално снабдевање водом ноћу може достићи скоро 40 l/s, тако да ће током ове две ноћи пуњења резервоара Оператор депоније отпада сву непотребну потрошњу (на пример, део депоније у комплексу неће има ли било какве потребе за водом и током ноћи). Најгори сценарио који је анализиран као потенцијални који би се могао д догодити је да појава пожара у ПС Београдске топлане и да се истовремено пуне резервоари, а за овај сценариј потрошња је 37,58 l/s (мања од очекivanе максималне у току ноћи).

71. Приказ врсте и колицине испуштених гасова, воде, и других течних и гасовитих отпадних материја, посматрано по технолошким целинама и технологије њиховог третмана: С обзиром да ће, током времена, доћи до разједињавања солидификоване масе отпада из EfW, то је јасно да планирана солидификација неће довести до трајног спречавања пробоја опасних материја. Објаснити овај процес и објаснити које врсте једињења ће бити испуштане.

Одговор је дат преко коментара бр. 58.

72.. Такође, објаснити како је депоновање опасног отпада усклађено са ЕУ Директивом о депонијама која не дозвољава депоновање опасног отпада на депонијама за неопасан отпад.

Одговор је дат преко коментара бр. 58.

73. Да ли је за потребе ПУ рађена анализа климатског отиска овако коришћеног и депонованог цемента?

Одговор је дат преко коментара бр 96.

74. Преглед усаглашености планираних и пројектованих решења са референтним БАТ документом: *Да ли се поглавље 3.2 бави и процесом санације и ремедијације постојеће несанитарне депоније?*

Не, ово поглавље се не бави процесом санације и ремедијације постојеће несанитарне депоније

75. Допунити анализом испуњености критеријума и плановима за достизање очекиваних вредности рециклаже прописаних Директивама ЕУ 2008/98/EЦ и (ЕУ) 2018/851. Џраве чланице ће морати да постигну следеће циљеве за рециклирање комуналног отпада: 55% до 2025, 60% до 2030. и 65% до 2035 године. С обзиром да Србија планира да постане чланица ЕУ, ови циљеви ће бити обавеза и за РС, па је неопходно ово поглавље ПУ и друге делове ПУ допунити анализом укупних количина отпада који се прикупи на територији Београда током једне године, описом постојећег механизма управљања отпадом на територији Београда, односно прегледом састава отпада, количина и начина на који се отпад одваја, разврстава, рециклира и искоришћава у тренутку отпочињања Уговорних обавеза.

Национална стратегија управљања отпадом 2010–2019 (2010) и Предлог стратегије управљања отпадом 2015-2030 (планирано за 2016. годину) успостављају оквир за коначно смањење отпада и одрживо управљање отпадом. Предлогом стратегије управљања отпадом 2015-2030 предлажу се следећи циљеви:

- смањење одлагања биоразградивог отпада на депоније за 25% до 2022. године, 50% до 2026. и 65% до 2030. године;
- постизање најмање 60% поновне употребе и рециклирања најмање 55% амбалажног отпада до 2025. године;
- постизање најмање 50% рециклирања комуналног отпада до 2030. године;
- побољшање система управљања специфичним токовима отпада (отпадне гуме, искоришћене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадна возила) у циљу постизања 4 кг по глави становника одвојено сакупљених отпадних возила до краја 2019. и најмање 45% батерија и акумулатора до краја 2016. године.

Постројење за прераду енергије из отпада (ЕфВ) планирано је за 340,000 т/г, покривајући само 67% пројектованог остатка отпада или у односу на пројектовану укупну количину чврстог отпада од 750.000 т/г, укључујући отпад који се рециклира и компостира, само 45% пројектованог отпада у 13 општина које чине део пројекта за Београд. Будући да у овом тренутку не постоји план за други отпад у енергетским постројењима у Србији, овај планирани пројекат не омета могућност Србије да постигне горе наведени циљ од 50%. Још

важније, постизање овог циља у великој мери зависи од система за одвојено прикупљање који је изван делокруга Пројекта. Постизање стопе наплате биће подложно успостављању адекватног система прикупљања од стране општине који прелази оквире овог пројекта и ових ЕИА студија. Према уговору о ЈПП, не постоји концепт минималне гарантоване тонаже коју ће град доставити.

Град Београд је у поступку избора консултанта за израду Локалног плана управљања отпадом за период 2021 – 2030. а у циљу наставка успостављања система и организације управљања комуналним, инертним и неопасним отпадом на начин којим се обезбеђују најмањи ризици и опасности по животну средину и услови за превенцију настајања отпада, поновно искоришћење и рециклажа отпада, искоришћење корисних својстава отпада, одлагање, ако не постоји друго одговарајуће решење, као и развијање свести о управљању отпадом.

Такође, Министарство заштите животне средине је у процедури израде Нацрта стратегије управљања отпадом за период 2020-2029. године.

С друге стране, предметни пројекат није у колизији са Националном Стратегијом управљања отпадом нити са начелима хијерархије отпада. Примарна селекција и секундарна сепарација комуналног чврстог отпада је у надлежности локалне самоуправе. У предметном пројекту и Студији о процени утицаја на животну средину није исказана потреба за увозом комуналног или било ког другог отпада.

Молимо погледајте поглавље 3.2. ЕИА Студије за депонију:

Хијерархија управљања отпадом (Закон о управљању отпадом):

- превенција
- припрема за поновну употребу
- рециклажа
- остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.)
- одлагање

Превенција настајања отпада у граду Београду спроводи се кроз активности дефинисане на националном нивоу и огледа се, пре свега, кроз спровођење принципа концепта чистије производње, циркуларне економије, дефинисање нуспроизвода и престанка статуса отпада и друго. Интензивно се ради на јачању свести становништва о важности превенције, више од 10 година.

Припрема за поновну употребу и рециклажу започиње релативно добро организованим системом примарне селекције који функционише у граду Београду. Примарно селектованих секундарних сировина које се кроз широку мрежу обезбеђених и постављених сакупљачких контејнера сакупља на простору града Београда. Примарно селектоване секундарне сировине одвозе се у постојеће центре за сакупљање комуналног отпада где се врши секундарна сепарација на линији за сепарацију (Ада Хуја, Нови Београд).

Решењем Градоначелника града Београда бр. 501-4180/16-Г од 17.06.2016. године одређене су локације за формирање нових центара за сакупљање отпада – рециклажних центара и трансфер станица. Буџетом града Београда за 2019. годину предвиђена је набавка опреме и опремање још два рециклажна центра са линијом за сепарацију и осталом неопходном опремом. У рециклажним центрима такође се врши и прикупљање посебних врста отпада, сходно Закону.

Буџетом за 2019. годину предвиђена је такође и набавка додатних контејнера за систем

одвојеног сакупљања комуналног отпада (папир, пластика, метал, стакло, мешани комунални отпад), додатних подземних контејнера, бројне механизације и возила за сакупљање отпада и сакупљање разврстаних секундарних сировина, аброл контејнера, пресе за балирање капацитета 100 t, у циљу унапређења постојећег система и проширења обухвата територије услугом сакупљања отпада.

Уговоре о набавци потписују добављачи и ЈКП „Чистоћа“.

Предметним пројектом изградње нове депоније и других објеката предвиђена је и инсталација линије за третман грађевинског отпада.

Остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.). Предметна депонија изграђује се на локацији на којој се већ налази постојећа депонија на којој се депонује целокупна количина сакупљеног мешаног комуналног отпада. Уместо таквог решења, предметни пројекат обухвата савремено постројење за искоришћење енергије из отпада, као и постројење за искоришћење депонијског гаса из тела постојеће и нове депоније мешаног комуналног отпада.

Одлагање мешаног комуналног отпада у граду Београду у будућности ће се вршити само за количину која остане након примарне и секундарне селекције отпада, поновног искоришћења и третмана у постројењима за третман грађевинског отпада, енергетско искоришћење отпада и енергетско искоришћење депонијског гаса, као и након издавања зеленог отпада од одржавања зелених површина и сеће стабала које обавља ЈП Зеленило на посебним локацијама.

76. Допунити анализом испуњености критеријума за депоновање (не)опасног отпада прописаних ЕУ Директивом о депонијама која не дозвољава депоновање опасног отпада на депонијама за неопасан отпад. Ово се посебно односи на анализу процеса стабилизације остатака из EfW содификацијом која представља само привремено решење. С обзиром да ће, током времена, доћи до разједињавања солидификоване масе, то је јасно да планирана солидификација неће довести до трајног спречавања пробоја опасних материја, те да ће на депонији у Винчи бити депонован опасан отпад упркос прописима РС и ЕУ који то забрањују.

Одговор је дат кроз коментар 58.

77. Табела БАТ, тачка 4: "План смањења количина биоразградивог отпада који се одлаже на депонију је обавеза Града Београда и део је посебног пројекта који се остварује у сарадњи са ЈП Зеленило." Како знамо да је захтев "делимично" испуњен, уколико за то нису пружени докази? Ова ПУ мора да прикаже и докаже да све планиране активности у комплексу Винча испуњавају прописане стандарде у домену заштите животне средине. Ово без обзира на расподелу одговорности предвиђену комерцијалним уговорима између носиоца пројекта и других лица.

Полазни подаци о процењеним количинама отпада који се генерише и сакупља на предметној територији дати су као део тендурске документације и дефинисани у оквиру студије коју је израдила компанија Fichtner.

78. Табела БАТ, тачка 5: Које су то "јасне мере за поступање са отпадом који не може бити примљен на локацију" за које носилац пројекта тврди да су прописане на начин да испуњавају критеријуме и процедуре за пријем отпада у складу са Анексом II Директиве о отпаду (Annex II of the landfill and Council Decision 2003/33/EC)? Шта се дешава са отпадом који не може

бити примљен на локацију? Ово је посебно битно јер у Србији не постоји постројења за депоновање опасног отпада. Такође, планирана постројења комплекса у Винчи морала би бити усклађена са Анексом I: "Постројења за одлагање отпада спаљивањем или хемијском обрадом, како је утврђено у Анексу I Директиве 2008/98/EZ под насловом Д9, инсталације за одлагање неопасног отпада, капацитета изнад 100 тона дневно".

....а у складу са Анексом II Директиве о отпаду (Anexx II of the landfill Directive Decision 2003/33/EC)"

Одговори су садржани поглавље 3.1., и у потпоглављу За, посебно опис карантинског подручја и процедуре.

78. Планирана постројења комплекса у Винчи морала би бити усклађена са Анексом I: "Постројења за одлагање отпада спаљивањем или хемијском обрадом, како је утврђено у Анексу I Директиве 2008/98/EZ под насловом Д9, инсталације за одлагање неопасног отпада, капацитета изнад 100 тона дневно".

Одговори су садржани поглавље 3.1., и у потпоглављу За, посебно опис карантинског подручја и процедуре.

79. Табела БАТ, тачка 8: Да ли се односи и на затварање постојеће несанитарне депоније?

Табела се не односи и на затварање постојеће несанитарне депоније. Она ће бити решена у складу са Пројектом санације постојеће депоније на коју је издата Сагласност Министарства у јулу 2019. године. Санације депонија нису предмет студија о процени утицаја на животну средину, сходно законској регулативи РС.

80. Табела БАТ, тацка 9: Уместо рекламе планираних постројења, пружити тачне информације о количини отпада који се на годишњем нивоу производе у Београду (данас и у планираном периоду рада планираних постројења и попуњавања планираних касета нове депоније) и објаснити његов састав. Такође, пружити прецизне информације о томе за коју количину отпада се врше примарна и секундардна сепарација. Без ових информација, немогуће је тврдити да је испуњен овак критеријум.

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

81. Табела БАТ, тачка 10: Да ли су радови на постојећој несанитарној депонији део ове ПУ или не? И зашто?

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

82. Табела БАТ, тачка 11: Пружити прецизне информације о количини отпада који се на годишњем нивоу производе у Београду (данас и у планираном периоду рада планираних постројења и попуњавања планираних касета нове депоније), као и информације о томе за коју количину отпада се врше примарна и секундардна сепарација.

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

83. Табела БАТ, тачка 12: Табела БАТ, тачка 11: Пружити прецизне информације о количини отпада који се на годишњем нивоу производе у Београду (данас и у планираном периоду рада планираних постројења и попуњавања планираних касета нове депоније), као и информације о томе за коју количину отпада се врше примарна и секундардна сепарација, односно која количина ће бити спаљивана а која количина депонована и зашто.

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

84. Табела БАТ, тачка 13.1: Која количина зеленог отпада ће бити третирана на посебно локацији од стране ЈП Зеленило? Који је удео овог материјала у укупној количини отпада који се прикупља на територији Београда и који је намењен за третман и депоновање у комплексу у Винчи? Због чега утицај постројења за депоновање зеленог отпада (али и сортитрање и прераду секундарних сировина) није обраћен овом ПУ, иако су део технолошког процеса управљања отпадом који је покривен овом ПУ?

Ово није студија изводљивости система управљања отпадом града Београда, нити стратешка студија плана управљања отпадом, нити било шта слично. Студија се изводи за тачно дефинисан пројекат а на основу идејног пројекта (ИДП) израђеног у складу са посебно издатим локацијским условима за израду техничке документације и приклучење за конкретно идејно решење, издато од стране надлежних органа (члан 12 Закона о процени утицаја на животну средину, „уз захтев из става 2. овог члана прилаже се следећа документација:2) идејни пројекат, односно извод из идејног пројекта...4) услови и сагласности других надлежних органа и организација прибављени у складу са посебним законом...“).

85. Табела БАТ, тачка 14: Објасните разлике између наведених вредности и оних вредности прописаних регулативом РС. Објасните због чега се сматра да су наведене вредности БАТ препоручене, а не обавезујуће, и на који временски период рада постројења се односи овакво тумачење.

Тако је дефинисано цитираним референтним документима у другој колони табеле.

86. Табела БАТ, тачка 16: На који начин ће се вршити мерење других субстанци чије су граничне вредности прописане Референтним документом о најбољим доступним технологијама (БАТ)? С обзиром да у Србији не постоје лабораторије у којима је могуће вршити мерење емисије диоксина и фурана, што значи да неће бити могуће вршити неопходан мониторинг.

Праћење концентрације диоксина и фурана вршиће се у складу са законским дефинисаним обавезама, применом стандардног поступка узорковања и анализа. У овом тренутку у Србији постоје лабораторије које су акредитоване за узорковање, али не и за одређивање концентрације ових једињења у гасовима. У складу са редовном праксом у Србији и ЕУ, узорци ће се узимати од стране акредитованих лабораторија а затим ће, на стандардом дефинисан начин, бити послати у неку акредитовану лабораторију у иностранству која ће извршити анализе и дати званични извештај (нпр. представници цементарне индустрије у

Србији који користе отпад као алтернативно гориво такође спроводе ову праксу). Ова ситуација није неуобичајена.

Такође, то не значи да нека од лабораторија у Србији неће бити акредитована у блиској будућности. Лабораторије сваке године пролазе поступак акредитације, а обим акредитације није увек исти.

87. Табела БАТ: тачка 17.2: Пријем и располагање опасним отпадом мора бити део ове ПУ, а не "Радног плана постројења", што значи да овај захтев није "делимично" испуњен већ није уопште испуњен.

Тврђња није тачна. Пријем отпада, контролне мере и процедура рада са њим и стављање у карантинско подручје, описаны су до у детаље у оквиру поглавља 3.1.

88. Табела БАТ: тачка 17.6: Иако постоји план формирања заштитног појаса, он није усклађен са важећом регулативом. Одговорити у складу са коментаром на садржај поглавља 3.1.1.

Зелени појас је пројектован на основу Плана Детаљне Регулације. Погледати ПДР као и приложене услове званичних институција.

89. Табела БАТ, тачка 18: Ускладити податке о удаљењу најближег насељеног места у односу на коментар на садржај поглавља 2, 2.7 и 2.10.

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

90. Табела БАТ, тачка 18.2: С обзиром да "пројектом није предвиђен предтretман отпада који се депонује на локацији депоније" објаснити на који начин це бити гарантовано да неће бити вршено депоновање опасног отпада, а с обзиром на састав комуналног отпада изнет на страни 73. ПУ, који показује да 0.4% отпада чини опасан отпад и у односу на члан 43 Закона о управљању отпадом који комунални отпад помешан са опасним отпадом, за који се не врши разdvајање, дефинише као опасан отпад.

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

91. Табела БАТ, тачка 22: Допунити податке о квалитету отпадних вода у односу на коментар на садржај поглавља 3.1 Третман процедних вода.

Исправљено је поглавље 3.1. Студије.

92. Табела БАТ, тачка 24: Наведено је да "ризици од испуштања отпадних вода у подземне су минимални будући да је пројектом предвиђено контролисано прикупљање, спровођење и третман са целокупног комплекса депоније" упркос томе што овом ПУ није обрађен процес санације и ремедијације постојеће несанитарне депоније. Опис ове процедуре показао би да је немогуће извршити комплетну санацију постојеће депоније с обзиром да се иста налази у кориту Ошљанског потпока те да је процењено да није могуће поставити дренажни канал у

дно потока иако би ово представљало једини сигуран начин прикупљања процедних вода (План детаљне регулације санитарне депоније у Винчи). Стога је апсолутно немогуће тврдити да неће доћи до директног испуштања процедних вода у подземене воде, јер се ово испуштање континуирано догађа.

Тврђа није тачна. Молимо погледајте поглавље 3, потпоглавље 6 Доња платформа. ПУ се односи на пројекат нове депоније и пратећих садржаја.

93. Табела БАТ, тачка 33: Уколико овај отпад није депонован у комплексу у Винчи, шта се са њим дешава? Да ли Београд или Србија поседују депонију за складиштење и третман опасног отпада и ког?

У претходним одговорима је садржан одговор и на ово питање.

94. Табела БАТ, тачка 34: Објасните утицај буке од доставних возила и друге механизације која је везана за редован рад планираних постројења.

Учинци буке пројекта су израчунати 3D акустичким моделом (софтвер CadnaA верзија 2018). Да би се дефинисао ниво буке изазван пројектом, дефинисани су сви подаци о буци коју генерише опрема. Моделирање је у 3Д-у. Интегрише следеће параметре:

- Топографија,
- Зграда,
- извори буке,
- Препреке (екрани, насипи,...)

Што се тиче извора буке, утицај буке из доставних возила у потпуности је узет у обзир и пажљиво је моделиран у оквиру моделирања буке.

Подаци о саобраћају распоређени су у три периода ради понављања очекиваних образаца испоруке (7:00 - 14:00 / 14:00 - 21:00 / 21:00 - 7:00)

Моделирање је спроведено на 2 сценарија:

- Сценарио 1: привремена фаза (2020 - крај 2021)
- Сценарио 2: фаза операције (крај 2021. до краја)

Резултати моделирања буке представљени су у студији.

95. 4.0. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта разматрао: И овде носилац пројекта не може да се одлучи да ли је предмет обраде ове ПУ изградња нове депоније или свих постројења комплекса у Винчи. У сваком случају, разматрање алтернативних решења не може да се своди искључиво на финансијску исплативост примењене технологије за носиоца пројекта, већ анализу и изналажење оног решења који остварује најмањи негативан утицај на животну средину. Описан процес конкурентног дијалога показује да је при одабиру примењене технологије коришћен искључиво финансијски аспект. Даље, описана процедура јасно показује да је за локацију у Винчи, која је искључиви предмет ове ПУ, разматрано је само једно решење и то директно спаљивање отпада уз додатно депоновање непрерађеног отпада. Како смо истакли још у фази одређивања садржаја и обима Студије о процени утицаја на животну средину EfW постројења, при доношењу одлуке неопходно је размотрити и оне алтернативе које не укључују спаљивање отпада, а како је и предвиђено начелом хијерархије у управљању отпадом. Ове алтернативе укључују програм смањивања производње отпада,

раздавање отпада у самим домаћинствима, рециклију, компостирање и депоновање искључиво стабилизованих остатака. Допунити поглавље наведеним подацима који се односе на алтернативна решења које је носилац пројекта разматрао а који се односе на треман отпада на локацији у Винчи.

Одговор на ово питање је већ садржан у одговору на питање бр. 34.

96. ПРИКАЗ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ЛОКАЦИЈИ И БЛИЖОЈ ОКОЛИНИ

Недостаје приказ следећих цинилаца:

- Рельеф;
- Геолошке карактеристике;
- Хидролошке карактеристике;
- Хидрогеолошке карактеристике;
- Педологија;
- Заштићена природна подручја;
- Климатске карактеристике;
- Климатске промене;
- Мирис;

Тврђња није тачна, подаци се налазе у студији.

97. Посебно напомињемо да је невероватно и крајње неодговорно да недостаје приказ геолошких карактеристика, упркос томе што План детаљне регулације за санитарну депонију "Винча" прописује као обавезу извођења детаљних геолошких истраживања у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима и одговарајућим правилницима, за планирану депонију и објекте у граници ПДР, као и значај хидрогеолошких карактеристика на прописивање мера заштите животне средине од потенцијално веома загађених процедних вода које се кроз тело постојеће несанитарне депоније цеде у подземне воде и упуштају у ток реке Дунав.

Претходно су дати одговори на коментаре у вези са геолошким и хидрогеолошким карактеристикама терена на локацији.

98. ПРИКАЗ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ЛОКАЦИЈИ И БЛИЖОЈ ОКОЛИНИ: ПУ ДОПУНИТИ ПОДАЦИМА О ИМОВИНСКО - ПРАВНОМ СТАТУСУ ЗЕМЉИШТА НА КОЈЕМ ЈЕ ПЛАНИРАНА ИЗГРАДЊА ПРОЈЕКТА. КОЛИКО ЛИЦА ЋЕ БИТИ ПОГОЂЕНО КУПОВИНОМ ЗЕМЉИШТА ЗА ПРОШIREЊЕ КОМПЛЕКСА У ВИНЦИ?

Није предмет студије.

99. О ком неформалном насељу говори поглавље 5.1? Где се оно налази? Колико становника у њему живи? Који је статус насеља на дан потписивања уговора, у септембру 2017. године, а који на дан излагања ПУ на јавну расправу у јуну 2019. године?

Све породице које испуњавају услове прописане Законом о станововању и одржавању зграда и пружена је адекватна стамбена подришка и смештене су у већ изграђене станове Града

Београда у складу са Планом пресељења домаћинства која живе у неформалном насељу на локацији депоније као и поновног успостављања извора прихода сакупљача секундарних сировина на депонији Винча.

Поједицима који немају лична документа Град Београд је пружио помоћ да их добије. Особама старијим од 16 година је пружена помоћ да добију личне карте. Родитељима је помогнуто да добију изводе из матичне књиге рођених за децу млађу од 16 година.

Пре самог расељавања, сва деца млађа од 14 година су уписана у припремни предшколски програм и основну школу, у складу са обавезним предшколским и основним образовањем дефинисаним позитивним прописима РС.

Похађање наставе се редовно прати у сарадњи са директорима школа, наставницима и Секретаријатом за образовање.

Након пресељења сви здравствени картони особа обухваћених пројектом су пребачена у домове здравља на новим локацијама. Онима који немају здравствене картоне пружена је помоћ да се пријаве и да добију картоне у домовима здравља.

Породице су радно ангажовани на депонији Винча као сакупљачи, трошкове становашања плаћају из својих сопствених прихода. Пре пресељења породице су информисане о трошковима коришћења станови, тј. домаћинствима се предочило да ће имати обавезу плаћања закупа (уколико не иду у свој стан тј. кућу) и трошкова за комуналне услуге, али и да ће Град путем субвенција да им помогне да измире ове трошкове, као и да ће им Град помоћи и код израде личних докумената, уписа деце у школу, здравствене заштите, социјалне заштите и проналaska посла;

Град Београд, град Шабац и општина Владимирци ће помоћи особама обухваћеним пројектом да поново успоставе и побољшају своје изворе прихода следећим мерама:

- понудом сезонских послова;
- понудама за посао у градским комуналним предузећима;
- понудом послова кроз програме јавних радова;
- понудом послова у сарадњи са НСЗ (израда и спровођење индивидуалних планова запошљавања, обуке за тражење поса као и курсеви преквалификације и образовање одраслих, понуде расположивих послова, посредовање у запошљавању, услуге подстичаја и развоја предузетништва, посебни програми за поједици који спадају у угрожене и текже запошљиве групе);
- понудом помоћи за запошљавање и самозапошљавање у оквиру расположивих програма и пројекта невладиних и других организација (нпр. Програм ИПА 2016 ЕУ Подршка инклузији Рома – оснаживање локалних заједница за инклузију Рома, који финансира Европска Унија а спроводи Стална конференција градова и општина, у сарадњи са локалним самоуправама широм Србије);
- понудом курсева за образовање одраслих и занатске обуке;
- понудом послова током фазе изградње пројекта, на депонији Винча, а и касније током фазе оперативности нове депоније;

- понудом послова сакупљања и сортирања секундарних сировина на другим локацијама на којима ЈКП Градска чистоћа послује (нпр. на локацијама будућих рециклажних центара

С обзиром да су породице пресељене из неформалног насеља код депоније Винча у септембру 2018. године, Радна група прати спровођење Плана пресељења најмање две године после расељавања у сарадњи са свим осталим организационим јединицама укљученим у спровођење Плана пресељења.

100. Последњи подatak о насељу је из 2016. године?! С обзиром да је Закон о становању и одржавању стамбених зграда ступио на снагу дана 31.12.2016. године, а да је попис становништва насеља у Винчи закључен 6 месеци пре доношења закона, јасно је да РАП израђен у супротности са овим законом. Закон о становању и одржавању зграда у чл. 81 прописује обавезу органа који спроводи исељење да у поступку припреме Одлуке о неопходности исељења са планом пресељења консултује и сарађује са организацијама за заштиту људских права и лицима која су погођена исељењем. Поред тога, закључци са консултација које су спроведене обавезни су део Одлуке о неопходности исељења. Доносилац Одлуке и плана пресељења нити је консултовао заједницу која се исељава нити је сарађивао са организацијама које се баве заштитом људских права. На крају, одлука не садржи обавезни елемент прописан законом, па је у том аспекту незаконита. Закон о становању и одржавању зграда ступио је на снагу 31.12.2016. године, пре последњег пописа породица које станују у неформалном насељу. Имајући то у виду, да би процес исељења био у складу са законом, било је неопходно спровести нови попис након ступања на снагу закона.

Претходни одговор садржи и одговор на овај коментар.

101. Постоје најмање 4 породице које у насељу живе дужи низ година, а које нису обухваћене коначним списком станара насеља од 08.6.2016. године. С обзиром да пракса Европског суда за људска права и међународни стандарди гарантују право на адекватно становање и заштиту од принудног исељења, као и право на обезбеђивање алтернативног смештаја свакоме ко живи на одређеном месту које се сматра његовим домом, јасно је да је обавеза да алтернативни смештај буде обезбеђен и оним домаћинствима које су се доселиле након дана последњег пописа станара насеља, уколико се то место живљења може сматрати њиховим домом. Објасните на који начин су збринуте остале породице са територије комплекса у Винчи.

Одговорено у склопу претходног коментара.

102. ПУ допунитит подацима о томе како су текли - Појединачни разговори са власницима имовине и договор о активностима које ће бити предузете како би им се помогло; - Представљање и потписивање уговора; - Консултативни састанци са локалним заједницама у које се породице досељавају; - Датум почетка расељавања и планирани превоз породица и њихових ствари (породице ће бити обавештене о тачном датуму расељавања најмање на недељу дана пре тог датума).

Одговорено у склопу коментара бр. 99

103. ПУ допунити подацима о томе ког дана је извршено расељавање. Допунити подацима о томе на које локације су породице пресељене, са јасним приказом величине стана у односу на број чланова породица које су у њих пресељене. Допунити подацима о карактеристикама станова у смислу достпуности струје и воде на дан пресељења. Допунити подацима о уговорима који су породицама гарантовале право на кров над главом у тренутку пресељења тј. објаснити ког дана су породице добиле уговоре. Допунити прегледом трошкова закупа и одржавања станова у односу на примања сваке појединачне пресељене породице. Допунити одредбама закона које регулишу процедуру расељавања.

Одговорено у склопу коментара бр. 99

104. Колико је укупно радника запослено у комплексу у Винчи на сакупљању секундарних сировина? Истраживања показују да чак до 12.000 људи добија једини месечни приход прикупљајуци секундарне сировине. Какав ће утицај спровођење Проекта имати на њих и на који начин ће о њима ова група бити консултована?

105. Приказани су подаци закључно са 2016. годином. Недостају подаци “редовног државног и локалног мониторинга квалитета ваздуха (СЕПА)” за 2017. годину, 2018. годину и прву половину 2019. године;

Наведени подаци нису били јавно доступни.

106. Недостаје прецизнији приказ локација мерних станица, поготово оних које се налазе на подручју Београда; Недостаје приказ које од ових станица су биле активне током мерења 2016. године за коју су дати прикази измерених вредности, које од њих су активно прикупљале податке током 2017. године и колико их је активно данас;

Одговор је садржан у поглављу 5.2. Студије

107. Колико ових мерних станица мери присуство PM2.5?

Одговор је садржан у поглављу 5.2. Студије

108. Подаци са колико од ових станица које мере присуство PM 2.5 се користе када се саставља годишњи извештај о квалитету ваздуха?

Није предмет студије.

109. На који начин се прикупљају подаци од великих загађиваца и са којом учесталошћу се објављују?

Није предмет студије.

110. Да ли се прикупљање података о квалитету ваздуха у Србији и Београду врши у складу са домаћом и ЕУ регулативом? Којом?

Nije предмет студије.

111. У периоду 2010-2016, Београд је имао јако загађени ваздух категорије III, углавном због повећане концентрације честица PM10 или повремено и због повећане концентрације NO₂, као што је случај у 2016. години. Неприхватљиво је додавати нови извор загађења као што је спалионица, када је очигледно да је квалитет ваздуха у Београду на веома ниском нивоу! Додатни мониторинг квалитета ваздуха у периоду великог пожара у јуну 2017:

Недостају кључни подаци:

Мерење квалитета ваздуха на додатне 4 станице започето је тек 17 дана након избијања пожара на депонији у Винчи, што указује на неспремност надлежних инситутција да на адекватан начин штите здравље грађана Београда и Србије.

Слободна интерпретација. Није релевантно за Студију.

112. Нова мерна места за праћење квалитета ваздуха током пожара (Извор: СЕПА) показује да се 3 од 4 новопостављене мерне станице нису налазиле на путањи дима који се недељама ширио са депоније у Винчи.

Слободна интерпретација. Није релевантно за Студију.

113. Мерење квалитета ваздуха током пожара у Винчи вршено је за једињења ције се присуство очекује у ваздуху, али не и за једињења која се ослобађају у условима спаљивања отпада (високо дуготрајни органски загађиваци, укључујуци канцерогене материје диоксини и фурани).

У Студији су приказани једини доступни подаци.

114. Србија, па ни Београд, не поседује лабораторију у којој је могуће вршити анализу концентрације високо канцерогених једињења, диоксина и фурана, у ваздуху. Емисија ових једињења је саставни део процеса спаљивања отпада, било током спонтаног паљења (пожар на депонији у Винци у јуну 2017. године), било током спаљивања отпада у посторојењима као што је постројење планирано овим Пројектом.

Одговори су дати кроз коментаре бр.46 и 142.

115. Резултати испитивања нултог стања за потребе овог пројекта:

Две врсте мониторинга (континуирани и пасивни) спроведене за потребе испитивања нултог стања извршена су током зимских месеци (јануар и фебруар 2018 године) док је трећа у трајању од 7 дана вршена почетком априла 2017. године. Неопходно је извршити мерења и током летњих месеци будући да повишене температуре утичу на степен разређивања ваздуха

и могу довести до веће концентрације загађења.

У делу где су приказани резултати испитивања нултог стања за потребе овог пројекта, недопустиво је објашњење чињенице да није извршена упоредна анализа измереног присуства полицикличних ароматичних угљоводоника (BTEX), PM10, NO₂, SO₂, Pb. Уколико није билоово времена да се изврше све анализе неопходне за процену утицаја Пројекта на животну средину, то значи да прерано за израду ПУ.

Извршено је праћење (BTEX), PM10, NO₂, SO₂, Pb (погледати поглавље 5.2):

- неки континуираним надзором (SO₂, NO₂, PM10, амонијак, водоник сулфид, водоник хлорид, флуорид водоника, тешки метали, лако испарљиви ароматични угљоводоници (BTEX);
- неке путем пасивног узорковања (PM10, HF, NO₂, SO₂, HCl, Hg, BTEX и тешки метали).

116. Зашто нема података о концентрацији суспендованих честица PM2.5?

Не постоји поуздан начин за пасивно узорковање PM 2.5, и портабилни PM 2.5 активни узорковац није био доступан у Србији за време спровођења истраживања нултог стања. Изабрано је да се користе веома конзервативне претпоставке за PM 2.5 параметре у избору нултог стања и емисије, те је моделовање квалитета ваздуха такодје конзервативно за овај параметар.

117. Допунити ПУ анализом квалитета воде за пиће из београдског водовода. Доступне анализе показују да је чак 4% узорак воде из водоводне мреже у Винчи бактериолошки неисправно.

Приказани су сви доступни подаци.

118. "За потребе изrade студија о процени утицаја на животну средину пројеката изградње нове депоније и ЕфW постројења". О којој Студији је реч? Када је израђена и којим решењем је одређен њен обим и садржај?

Извучено из контекста, реченица гласи „За потребе изrade студија о процени утицаја на животну средину пројеката изградње нове депоније и ЕфW постројења, а у циљу утврђивања тренутног (нултог) стања квалитета површинских вода на широј локацији пре почетка грађевинских радова на санацији постојеће депоније, изградњи нове депоније и ЕфW постројења, извршено је узорковање и анализа узорака воде са укупно 7 локација током марта и јуна 2018: 1. и 2. Ошљански поток, 3. Ошљанска бара (мала), 4. Ошљанска бара (велика), 5. Процедне воде са депоније, 6. река Дунав (низводно) и 7. река Дунав (узводно)“. Наведена је множина „пројеката“ и није наведен ниједан документ прецизно. Наиме, рађено је истраживање нултог стања чинилаца животне средине за потребе изrade ове студије, студије за ЕфW постројење и ЕСИА студије.

119. "...извршено је узорковање и анализа узорака воде са укупно 7 локација током марта и јуна 2018" Опис је нетачан! Табела 25 показује да је узорковање извршено на описан начин (у марту и јуну 2018. године) на само 2 места. На осталих 5 места, узорковање је извршено само једном (у марту или само у јуну).

Речено је „са УКУПНО 7 локација током марта и јуна “а Приказ места узорковања површинских вода у марту и јуну 2018. године дат је на слици 89.

120. Резултати испитивања нултог стања за потребе овог пројекта, Физичко-хемијске анализе површинских вода: С обзиром на велику количину падавина које су могле да разреде узорке (констатовано у ПУ) поновити мерења квалитета процедних вода на свим мерним местима.

Квалитет процедних вода се редовно надгледа током целе године, у последње време два пута месечно. Веома је тешко повезати атмосферске падавине и концентрацију процедних вода. Итак, ово праћење процедних вода је потврдило адекватност ЛТП дизајна квалитету сирових процедних вода.

121. Физичко-хемијске анализе подземних вода: Недостаје графички приказ позиције пијезометара. Да ли су мерења вршена само у ужој или је покривена и шира зона око комплекса у Винчи? Недостаје табеларни преглед резултата мерења са јасно представљеним закључцима о квалитету подземних вода. Документ “Извештај о квалитету подземних вода”, који је у априлу 2018. године израдио “Енергопројект Хидроинжењеринг” није достављен у прилогу ПУ.

Положај пијезометарских бушотина и других ископаних бушотина и јама, Геолошко-геотехничка испитивања за потребе пројектовања и изградње Нове депоније у комплексу депоније комуналног отпада у Винчи Енергопројект Нискоградња, 2017, приказан је на слици 4.

122. Биолошка анализа површинских вода у зони пројекта: "Анализа стања водених екосистема урадио је стручни тим Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ из Београда почетком априла и средином јуна 2018." Табела 26. показује да су у јуну 2018. године узорци узети једино са локација CW3 и CW4.

Није јасно питање. Начин и обим истраживања детаљно је наведен у оквиру студије.

123. Недостаје објашење избора два узорака земљишта СС3 и СС6 за она у којима ће бити анализирано присуство полихлорираног дибензодиокина (ПЦДДС) и полихлорираног дибензофурана (ПЦДФ). Уколико узорци СС3 и СС6 одговарају мерним местима Површинско земљиште 3 и Површинско земљиште 6, потребно је додатно објашење избора управо ова два мерна места за проверу присуства високо канцерогених једињења у земљишту, с обзиром да се ова два мерна места налазе најдаље од тела постојеће депоније, односно извора загађења.

Представник Егис компаније, акредитован за узорковање земљишта, извршио је узорковање земљишта на позицијама СС3* и СС6* за анализе на полихлороване дибензодиоксине ПЦДД и полихлороване дибензофуране ПЦДФ, а анализу је урадила међународна акредитована лабораторија Акционтрол (сада Синлаб). Избор локација је извршен на основу логичког закључивања да је важно утврдити концентрацију на земљишту које је најближе

пољопривредним локацијама и на путу развејавања у њиховом правцу. Није логично узети узорке уз само тело депоније.

124. У одговору од ЕБРД-а на пређашње коментаре пише да су СС3 и СС6 изабране као тачке узорковања због свог положаја у односу на доминантне ветрове и одвојености од путева или других активности, али и даље није јасно зашто није било узорковања ближе депонији. Ово изгледа као избегавање одговорност за мерење ПЦДД и ПЦДФ, поготово након великог пожара, а с обзиром да је спаљивање отпада на отвореном један од највећих извора ПЦДД и ПЦДФ.

Одговор на коментар 192. садржи одговор и на ово питање

125. Упоредити положај СС3 и СС6 са картом доминантних ветрова.

С обзиром да је наведено да је "узорковање спроведено 29.03.2018. године од стране лабораторије „Анахем“из Београда, на 10 мерних места – 7 за земљиште и 3 за седимент. Анализу узорака, у циљу одређивања физичкохемијских и микробиолошких параметара, извршила је иста лабораторија, док је одређивање присуства азбеста, на 5 од укупно 10 локација, извршила лабораторија Институт „Мол“ из Старе Пазове", ко је и у склопу ког истраживања вршио узорковање полихлорираних дibenзодоксина и дibenзофурана на дан 15. марта?

Одговор на коментар 192. садржи одговор и на ово питање

125. Ознаке у табели 29 и 30 нису усклађене са ознакама мерних места на ситуационом приказу. Табела 31. Резултати анализе седимената не наводи на јасан начин на које мерно место се односе приказани резултати. Чини се да у Табели 31. у потпуности недостаје податак о једињењима анализираним из узорка СС5, узорка СС9 и узорка СС10.

Ради се о седиментима и обрађени су у делу који се односи на површинске воде и седименте.

126. Мерења су анализирана у складу са Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма, Прилог 3 („Сл. гласник РС“, бр. 88/10), која је неважећа. С обзиром да је на дан усвајања Плана детаљне регулације санитарне депоније "Винча", усвајања Стратешке процене утицаја овог ПДР на животну средину и објављивања овог ПУ документа, на снази Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („СЛ. Гласник РС“ бр.30/2018), потребно је ускладити анализу узорака земљишта ускладити са важећим законским одредбама које прописују граничне вредности загађујућих материја.

Уредбу о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма, Прилог 3 („Сл. гласник РС“, бр. 88/10) заменила је Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и

методологији за израду ремедијационих програма („Сл. гласник РС“, бр. 88/10 и 30/18), а тек 06. септембра 2019. године је донета Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19).

Разлика у граничним вредностима ове две, сада три, Уредбе не постоји. Измене које су уследиле године односе се на процедуре.

127. "Измерене концентрације свих анализираних параметара не прелазе ремедијационе вредности опасних и штетних супстанци у тлу".

Студија о процени утицаја на животну средину израђена за потребе одобравања кредита ЕБРД, показује да су измерене вредности никла у земљишту (локација 2) Ni=78 mg/kg. Због чега је носилац пројекта за потребе ове ПУ решио да изостави табеларни приказ резултата узорковања земљишта? Без приказа резултата мерења, није могуће са сигурношћу проверити тачност изнетих података.

Због величине документа и табела. Извештај може бити достављен на увид а у студији су наведени закључци испитивања.

128. Резултати испитивања нултог стања за потребе овог пројекта: Недостаје појашњење изабраних тачака за мерење буке, опис тачних позиција таџака, опис окружења ових тачака, број стамбених или других угрожених објеката у околини или на месту ових тачака, као и опис методологије мерења тј. време мерења, трајање мерења и коришћених инструмената. Недостаје табеларни приказ резултата мерења који би на далеко јаснији начин приказао добијене податке у односу на референтне вредности.

Просторни приказ мерних места за утврђивање нивоа буке на ширем подручју комплекса депоније у Винчи дат је на слици 95. Извештај Градског завода за јавно здравље може бити достављен на увид.

129. Поглавље „Грађевине, непокретна културна добра, археолошка налазишта и амбијенталне целине“ допунити информацијама о археолошком налазишту од значаја за РС "Бело брдо" (Одлука бр. 653/5 од 10. новембра 1965. године, Културни ресурс од изузетног значаја, Одлука, "Службени лист СРС" бр. 14/79). На графичком прилогу приказати тачну позицију овог археолошког налазишта и приказати границу Пројекта, како би се недвосмислено утврдило да радови на реализацији пројекта неће утицати на зону овог налазишта.

Погледати приложене услове надлежног органа са прилогом и поглавља 2.8. и 5.7.

130. Такође, одговарајуће поглавље ПУ допунити подацима о евидентираним клизиштима у зони и околини Пројекта, како би се недвосмислено утврдило да радови на реализацији Пројекта не могу утицати на покретање клизишта које би, последично, могло да утиче на археолошко налазиште од изузетног значаја за РС "Бело брдо".

Одговор је садржан у поглављу 7.1.

131. "У сврху тестирања и евентуалног евидентирања потенцијално нових, до сада неистражених археолошких остатака на подручју истраживања, у зони депоније Винча, у периоду од 09. фебруара 2017. до 5. марта 2017. године, извршена су геофизичка испитивања од стране компаније „Технохидросфера“ доо из Беочина."

На основу које дозволе су вршена предметна истраживања? Да ли су истраживања вршена уз археолошки надзор? Ко је вршио надзор? Којим Решењем надлежног органа је дозвољено вршење истраживања и одобрена методологија? Да ли је компанија Технохидросфера д.о.о. из Беочина овлашћена и поседује стручне квалификације да врши наведени тип истраживања?

Nije предмет студије.

132. Слика 80. Просторна позиција две локације/зоне на којима је извршено магнетометријско мерење показује да магнетометријско мерење није вршено на подручју археолошког налазишта "Ошљане"! Допунити слику јасно назначеном границом Проекта и јасно назначеном локацијом на којој су забележени остаци виле, како би било јасно да ли је истраживање било вршено на адекватном подручју.

Допуњена је студија у складу са примедбом.

133. ПУ допунити обавезама које носилац пројекта има према заштити културног наслеђа, а које су прописане законима РС, а ближе и Планом детаљне регулације санитарне депоније "Винча" и условима надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Студија, између остalog, предвиђа мере дефинисане условима надлежног органа

134. Мултидисциплинарни тим обрађиваца Студије не поседује ниједно стручно лице за област археологије нити конзервације што представља кршење одредби члана 19. Закона о процени утицаја на животну средину који прописује да се за потребе израде студије о процени утицаја на животну средину образује мултидисциплинарни тим састављен од лица која поседују доказ о квалификацији за израду студије о процени утицаја, односно за области које су предмет студије у чијој изради учествују. Потврда да је за потребе израде ове ПУ неопходно да је носилац пројекта у састав мултидисциплинарног тима уврстио и стручњаке из области археологије и конзервације, очигледна је и из садржаја ПУ изложене на увид јавности која показује одсуство познавања базичних прописа из области заштите културног наслеђа.

Тврђа није тачна јер је законском регулативом захтеван само потпис одговорног лица.

Члан 17 Закона о процени утицаја на животну средину:

"Студија о процени утицаја садржи и основне податке о лицима, односно квалификацији лица која су учествовала у њеној изради, о одговорном лицу, датум израде, потпис одговорног лица и оверу потписа печатом овлашћене организације која је израдила студију".
Одговор на коментар 52 такође садржи одговор на ово питање

135. Описати могући и остварен утицај пројекта на расељавање становника неформалног

насеља на телу депоније. Описати утицај промене система управљања отпадом на око 12000 људи на територији Београда чија егзистенција заивиси од могућности да врше секундарно сакупљање отпада.

Погледати поглавље 5.1 и План расељавања израђен од стране Града Београда и радног тела који се бавио овим питањем.

Пројекат ће утицати на егзистенцију сакупљача отпада и њихових домаћинстава, који више неће моћи да се укључе у ову активност када започне ремедијација постојеће депоније и нова депонија почне са радом. План за обнову животне средине као део студије РАП-а детаљно описује мере и улоге различитих институција које ће бити ангажоване за пружање алтернативних радних места и олакшати обнову живота и добробит својих домаћинстава. Иако ће утицај на сакупљаче отпада који се редовно баве сакупљањем секундарних сировина, али и на оне који се повремено ангажују на њему, бити значајан или умерен, РАП је усклађен са стандардима ИФЦ-а о животној и социјалној одрживости, посебно са Стандардом учинка 5 (куповина земљишта и неовлашћено пресељење) и предвиђа мере обнове способности зараде ће бити развијене и имплементиране.

136. Студија описује постојање и планове за расељавање неформалног насеља које се налази на телу постојеће депоније. Међутим, ово насеље расељено је пре више од 6 месеци! Циљ Студије о процени утицаја на животну средину је да анализира и опише утицај на становништво пре него што ти утицаји буду остварени, а не после. С друге стране, с обзиром да Студија не садржи податке о процесу расељавања, резултатима расељавања и тренутним животним условима расељеног становништва, јасно је да се ради о немару носиоца пројекта да заиста изврши процену утицаја предложеног пројекта на погођено становништво.

Одговорено је већ преко коментара бр. 7 и 17. Све ове информације се прате у посебној процедури. РАП је подржавајући документ. Напредак и оцена РАП није могла бити детаљно обрађена у овој студији

137. Одвојено приказати утицај на воде, површинске и подземне, и тло, а с обзиром на велики значај утицаја које изградња постројења има управо на ове чиниоце животне средине.

218. "Поглавље разматра искључиво утицај изградње Нове депоније са пратећим садржајима на воде. Међутим, предмет ове ПУ су и:

1. Улазно-контролна зона;
2. Платформа ЦДВ постројења;
3. Оперативна платформа
4. Горња платформа са системом канала и лагунама за прикупљање и евакуацију атмосферских вода и процедурних вода;
5. Доња платформа са системом канала и лагунама за прикупљање и евакуацију атмосферских вода и процедурних вода и зоном за прецишањавање процедурних вода (ЛТП);
6. Систем бакљи.

ПУ допунити анализом утицаја изградње планираних постројења на подземне и површинске

воде и земљиште у подручју сваког од наведених постројења.

Студија показује утицај за цело постројење, укљућујући кумулативне утицаје свих својих компоненти. Под термином Нова депонија мисли се на нову депонију и све остале пратеће објекте како је дефинисано у Локацијским условима и самој студији.

138. Допунити ПУ у складу са коментарима на поглавље 2.3 ПРИКАЗ ПЕДОЛОШКИХ, ГЕОМОРФОЛОШКИХ, ГЕОЛОШКИХ, ХИДРОГЕОЛОШКИХ И СЕИЗМОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНА.

"Појава подземних вода регистрована је на површини земље, око обима постојеће депоније. Нивои подземних вода су мерени на 12 пијезометара, а просечни релативни нивои воде (дубина од површине до подземне воде) у овим пијезометрима су били од 3,40 до 28,00 метара. Мониторинг, који је трајао од 25/10/2017 до 30/3/2018, показао је да су нивои подземних вода нижи од одложеног отпада (Извор: Геолошко-геотехничка студија за инжењеринг и изградњу нове депоније и санације постојеће депоније комуналног чврстог отпада Винча (Енергопројект Хидроинжењеринг а.д., Београд, децембар 2017))" Уколико је документ израђен у децембру 2017. године, како је могуће да је овај документ извор података из марта 2018. године?!"

Прва верзија је удађена у Дец. 2017, али документ је мењан и унапређиван до финалне верзије у Мају 2019, у складу са мерењима која су вршена у континуитету.

139. На којим пијезометрима су измерене вредности "од 3.40 до 28.00 метара"? Упоредити са подацима датим у поглављу 2.3 ПРИКАЗ ПЕДОЛОШКИХ, ГЕОМОРФОЛОШКИХ, ГЕОЛОШКИХ, ХИДРОГЕОЛОШКИХ И СЕИЗМОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНА. "Пројектна локација се налази изван граница водне заштите (подручја за заштиту вода су она у којима су на успостављени посебни услови и забране за заштиту питке воде од штетних утицаја) и поплавних подручја што чини ову локацију погодном за све активности које су део пројекта. Приказати на мапи границу водног земљишта под посебним режимом заштите.

Молимо погледајте приложене услове исходоване од стране надлежних органа.

140. Приказати мапу зона плављења.

Најнижи део депоније у Винчи је лоциран отприлике на 85 м нв, 10 м више од максималног забележеног нивоа воде у ширем подручју (Извор: РХМЗ Србија, подаци из 1992-2016 и 1972-2016, у зависности од мерне станице), тако да се може закључити да не постоји ризик од поплава. Мапа поплава је стога непотребна.

141 "Током радова на ископавању (дубине ископа од 170,00 м нв до 178,00 м нв су ниже од посматраних нивоа подземних вода), вероватно ће се наћи на локалне подземне токове и они ће привремено или трајно бити преусмерени према природном реципијенту."

Дубине ископа које се помињу у коментару односе се на подручје нове депоније, која се налази узводно од постојеће депоније, те је ова област изван подручја деловања постојеће депоније,

и у оквиру области за коју се не сматра да ће бити под утицајем подземних вода. Стога није планирана контрола квалитета подземних вода у случају да се дође у контакт са њима. Међутим, извођач задужен за радове на ископу за депонију ће деловати у складу са било свим захтевима мониторинга подземних вода постављених од стране применљивих/одговорних власти.

142 Допунити поглавље приказом резултата мерења квалитета подземних вода са постављених пијезометара и то оних обухваћених овом ПУ, као и оних обухваћених Студијом коју је носилац пројекта израдио за потребе кредита ЕБРД.

Закључци испитивања квалитета подземних вода приказани су у овој студији.

143. Током фазе изградње, утицаји пројекта на подземне воде и обрнуто су вероватни, услед високих нивоа подземних вода на локацији, које треба детаљније испитати наредним мониторингом."

Погледати одговор бр. 227.

144. Уколико није било доволно времена да се изврше кључне анализе, каква је анализа нивоа и квалитета подземних вода и анализа састава земљишта, то значи да је прерано за израду овог ПУ.

Реченица је изменењена. Праћење квалитета и нивоа подземних вода врши се од 2017. године, најмање једном квартално.

145 Фауна: Дати јасан приказ уочених станишта појединачних врста у односу на врсту планираних радова и локације планираних радова, како би могао бити процењен утицај на фауну током изградње, а посебно утицај на заштићене и строго заштићене врсте притица.

Заштићена природна добра: Заиста? Приказати на мапи удаљеност заштићених природних добара и описати планиране радове.

Погледати поглавље 2.6. у студији.

146. Бука: Звучи невероватно, а у крајњем случају веома непрецизно од стране носиоца пројекта да утврди да је на мерним местима, током изградње планираних постројења, ниво буке мањи него током других дана.

Мерење буке вршио је Завод за јавно здравље града Београда и о томе издао званичан извештај. Мерење буке обављено је у марту 2018. године на 10 мерних места. Молимо погледајте поглавље 5.6.

147. Пејзаж: Недостаје опис измена пејзажа до којих ће доћи током изградње планираних постројења.

Погледати поглавља 2.7. и 5.8. Такође погледајте прилоге дате у свесци бр. 2.

148. Културно наслеђе: Допунити поглавље у складу са коментарима на поглавље 5.7 ГРАЂЕВИНЕ, НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА, АРХЕОЛОШКА НАЛАЗИШТА И АМБИЈЕНТАЛНЕ ЦЕЛИНЕ. Подсећамо да је неовлашћено извођење археолошких радова кривично дело (члан 353а Кривичног законика РС), а посебно неовлашћено извођење археолошких истраживања у обухвату културног добра под претходном заштитом.

Погледати приложене услове издате од стране надлежних органа. Ни о каквом кривичном делу нема речи.

149. "Могући утицаји у редовном раду на локалну заједницу у односу на квалитет ваздуха, буку, квалитет воде, квалитет земљишта, транспорт и саобраћај су разматрани. Може се рећи да пројекат носи одређене утицаје и ризике по квалитет животне средине и локалну заједницу, али ће ти утицаји бити значајно смањени или елиминисани у односу на постојеће стање."

Крајње је неодговорно и непрофесионално заменити кључну анализу једном реченицом, односно паушалним закључком о утицају пројекта на животну средину. Који је циљ израде ове ПУ уколико иста не садржи кључне елементе кључног поглавља које се односи на утицај планираних постројења на чиниоце животне средине?!

Недостаје приказ утицаја у редовном раду на следеће чиниоце:

- Вода;
- Педологија;
- Станишта и флора;
- Фауна;
- Заштићена природна подручја;
- Ваздух;
- Мирис;
- Климатске промене;
- Бука;
- Пејзаж;
- Културно наслеђе;
- Инфраструктура;
- Отпад.

Тврдња апсолутно није тачна.

150. Приликом допуњавања ПУ анализом утицаја изградње постројења на квалитет ваздуха, посебно обратити пажњу на чињеницу да Србија, па ни Београд, не поседују лабораторију у којој је могуће вршити анализу концентрације високо канцерогених једињења, диоксина и фурана, у ваздуху. Емисија ових једињења је саставни део процеса спаљивања отпада, било током спонтаног паљења (пожар на депонији у Винчи у јуну 2017. године), било током спаљивања отпада у ЕфW посторојењу.

Погледати одговоре на питања 46, 154 и 178.

151. Заиста би било неопходно да носилац пројекта одлучи која је тема ове ПУ јер се кроз читав садржај ПУ жонглира утицајима свих планираних постројења (постојећа несанитарна депонија, ЕфW са пратећим постројењима, нове депоније са пратећим постројењима) и санацијом негативних утицаја, у односу на саржай конкретног поглавља и предмет ове ПУ. Тако се ПУ бави проценом великих негативних утицаја постојећег стања на депонији, приказује позитивне утицаје које це изградња ЕфW постројења имати на престанак даљег депоновања отпада, док не узима у обзир емисије из ЕфW постројења. На сличан начин се нагативни визуелни и други утицаји (мирис, загађење) узимају у обзир при оцени нултног стања, њихово решавање се представља као позитивни допринос реализације предмета ове ПУ, док сам пројекат санације постојеће несанитарне депоније није анализиран овом ПУ.

Одговорено преко коментара бр. 54.

152. Допунити ПУ подацима о тренутној броју запослених у комплексу у Винчи и упоредити са планираним бројем запослених. Које су гаранције да ће послови бити прво понуђени локалном становништву?

Секундарни сакупљачи сировина имају право на помоћ у запошљавању и поновном успостављању извора прихода како је описано у Плану пресељења.

Ипак, Као општи принцип, послодавци имају обавезе према својим запосленима. Без обзира на то, Град Београд има обавезу према сакупљачима отпада који нису формално запослени од стране ЈКП Градска чистоћа или других компанија за рециклажу и због тога ће им бити пружена помоћ као што је описано у РАП.

Послови који буду на располагању током фазе изградње пројекта, на депонији Винча, или касније током фазе оперативности нове депоније, као и послови на другим локацијама на којима ЈКП Градска чистоћа послује (нпр. на локацијама будућих рециклажних центара), ће бити понуђени свим сакупљачима секундарних сировина који су стекли право на помоћ овим Планом пресељења, без обзира на њихово пребивалиште. Понуду ових послова и контакте са сакупљачима ће организовати Секретаријат за социјалну заштиту у сарадњи са ЈКП Градска чистоћа.

153. Утицај пројекта на климатске промене:

Одговорено у поглављу 6.4. Студије

154. За комплексан пројекат какав је пројекат изградње спалионице и нових депонија у Винчи мора бити израђена посебна анализа климатских утицаја. Уколико није било довољно времена да се изврше све анализе неопходне за процену утицаја Пројекта на животну средину, то значи да је прерано за израду ПУ.

Одговорено у поглављу 6.4. Студије.

155. "Пројекат ће имати позитиван утицај на емисије гасова стаклене баште, захваљујући производњи електричне енергије и топлоте и упуштању у српску мрежу (са позитивним

доприносом због емисије ЦО2 стварног мешања српске производње електричне енергије), и значајно смањење емисија ЦО2 из старе депоније. Огромно континуирано побољшање емисија гасова са ефектом стаклене баште (због ремедијације депоније, преласка на процес који контролише емисију и генерације топлоте и снаге) довешће до тога да се у глобалном периоду 2025-2046 уштеде више од 11,5 милиона ЦО2 тона, средња годишња редукција гасова са ефектом стаклене баште је еквивалентна више од 112.670 путничких аутомобила годишње или 250.800 хектара шума (Извор: УС ЕПА калкулатор за еквивалент стаклене баште, септембар 2017.)."

Како показује табела 34. ГХГ емисије – целе компоненте локације, санацијом постојеће депоније могуће је у потпуности зауставити емисију штетних гасова. С друге стране, изградња нове депоније, изградња ЕфW и других постројења довешће до емисије нових 405000 јединица (2035. године). Уз штетне емисије из ЕфW постројења, чија се технологија и у години потписивања уговора (2017) сматра застарелом, штетне емисије из нове депоније биће настављење у наредних најмање 50 година!

Одговорено у поглављу 6.4. Студије.

156. Такође, неопходно је направити поређење не само са тренутно активним постројењима за производњу енергије (од којих чак 70% ради на угљу што је чињеница која це морати да се промени у складу са климатским и енергетским прописима ЕУ), већ и са алтернативним технологијама. У категорији производње струје, већина савремених доступних технологија има мање емисије од спаљивања (нпр. постројења на ветар, соларну енергију). У категорији управљања отпадом мањи ниво емисије од оног који се производи спаљивањем отпада, свакако се постиже превенцијом стварања отпада, компостирањем и рециклажом.

Није предмет ове студије.

157. Због свега наведеног неодговорно је и непрофесионално закључити да це "Пројекат имати позитиван утицај на емисије гасова стаклене баште".

Одговорено у поглављу 6.4. Студије.

158. Исправити поглавље навођењем прецизних резултата о емисији гасова стаклене баште и утицајем Пројекта на климатске промене.

Одговорено у поглављу 6.4. Студије.

159. У ком делу ПУ су процењени утицаји на друге чиниоце климе?

Изузети из утицаја везаних за гасове стаклене баште, директни утицаји пројекта на климатске факторе (ветар, температуру, хидрометрију...) се сматрају занемарљивим услед карактеристика емисија у ваздух и мале промене у топографији.

160. Није могуће проверити исправност изнетих закључака, с обзиром да није дат опис поменуте анализе нити је анализа приложена уз ПУ. У исправност закључака се може сумњати и због тога што носилац пројекта негира чак и оне рањивости пројекта у односу на климатске промене које је изнео у претходним деловима ПУ. На пример, у поглављу 3.1 (стр. 119) наведено је да рад ЛТП постројења може довести до прекомерног загађења вода уколико су спољне температуре веће од 25°C или ниже од -5°C.

Одговорено у поглављу 6.4. Студије с тим да последња реченица није тачна јер тако нешто није речено нити је истина.

161. На која постројења у оквиру комплекса у Винчи се овде мисли? Ово је посебно битно јер је кроз читав садржај ПУ нејасно шта је тачан предмет ове ПУ већ се проценом утицаја појединачних постројења жонглира по потреби. Уколико је носилац пројекта решио да се у овом поглављу ПУ ограничи на процену утицаја нове депоније на животну средину, анализирати и објаснити кумулативни утицај нове депоније и пратећих постројења са другим постројењима и технолошким решењима планираним у оквиру комплекса у Винчи.

Кроз претходне одговоре покривено је и ово питање. Под термином Нова депонија мисли се и на све пратеће објекте дефинисане на почетку студије и у Локацијским условима.

162. На која постројења у околини комплекса у Винчи се овде мисли? Ово је посебно битно јер се у другим деловима ПУ помињу битни осетљиви објекти у окружењу, који су овде изостављени (нпр. Институт за нуклеарна истраживања Винча). Приказати позиције ових постројења на мапи.

Погледати поглавље 2.0. Опис макролокације. Информација је дата табеларно и на мапи.

163. На која постројења у оквиру комплекса у Винчи се овде мисли? Ово је посебно битно јер је кроз читав садржај ПУ нејасно шта је тачан предмет ове ПУ већ се проценом утицаја појединачних постројења жонглира по потреби.

Нова депонија и помоћни објекти дефинисани Локацијским условима и на почетку студије. Ничим се не жонглира, обухват студије је од почетка јасан и прецизно дефинисан.

164. ПУ је потребно допунити следећим документима прописаним Планом детаљне регулације санитарне депоније "Винча". У складу са цланом 58. Закона о заштити животне средине, израдити Политику превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса;

Предметна документација ће бити израђена у складу са законском регулативом. Није предмет студије.

165. У складу са Законом о ванредним ситуацијама израдити План заштите од удеса, као део Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама;

Предметна документација ће бити израђена у складу са законском регулативом. Није предмет студије.

166. У складу са Правилником о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената која израђује оператер СЕВЕСО постројења, односно комплекса („Сл. гласник РС”, бр. 41/10 и 51/15) извршити идентификацију СЕВЕСО постројења и преузет даље мере заштите у односу на извршену класификацију.

На основу расположивих података до сада достављених Министарству заштите животне средине (Министарства заштите животне средине, бр. 532/02/00816/2018/03, 3. априла 2018. године.) од стране оператора Севесо постројења/објекта, утврђено је да у оквиру подручја обухваћеног Детаљним планом регулације санитарне депоније Винча нема Севесо постројења/објекта, док на територији града Београда, којем припада градска општина Гроцка, постоји велики број Севесо објекта, али ефекат потенцијалних хемијских удеса у њима не представљају опасност за подручје унутар наведеног Детаљног плана регулације. Напротив, област обухваћена наведеним Детаљним планом регулације може бити угрожена ефектима хемијског удеса са територије суседног града Панчева, у најгорем могућем сценарију несреће у Севесо постројењу ХИП "Азотара" д.о.о. Панчево.

Подручје обухваћено детаљним планом регулације санитарне депоније Винча налази се у зони утицаја токсичних облака амонијака, што је могући резултат најгорих могућих сценарија које је установило ово предузеће, делимично за ИДЛХ концентрацију (300 птм амонијака), током 30-минутни период излагања, а делимично за концентрацију 0.1ИДЛХ (30 птм амонијака) током 30-минутног периода излагања. Овај сценаријо несреће је несрећа на нивоу IB - регионални ниво несреће, а вероватноћа појаве се процењује као ниска (4.7×10^{-7} јеар -1-1). ХИП "Азотара" д.о.о. Панчево је 5. августа 2016. године донела Одлуку о усвајању Извештаја о сигурности и Плана заштите од удеса, где су описаны идентификовани сценарији несрећа, зоне утицаја удеса и мере превенције од стране оператора ради спречавања удеса.

У ЕфW постројењу неће бити опасних материја у количини на основу којих би постројење било класификован као постројење са високим или повећаним ризиком од удеса у складу са Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер СЕВЕСО постројења, односно комплекса („Сл. гласник РС“ 41/10, 51/15 и 50/18).

167. Приказати мапу евидентираних клизишта у зони и околини Пројекта, како би се недвосмислено утврдило да радови на реализацији Пројекта не могу утицати на покретање клизишта које би, последично, могло да утиче на археолошко налазиште од изузетног значаја за РС "Бело брдо", археолошког налазишта "Ошљане" и других археолошких налазишта из Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе, целина XX, општине Гроцка, Палилула, Звездара и Вождовац.

Погледати поглавље 7.1. студије

Коментари Друштва за заштиту и проучавање птица Србије

1. Завод за заштиту природе Србије, у издатом решењу наводи да у обухвату измена Плана нема еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја

еколошке мреже Републике Србије. Међутим, поменути план за који је решење издато заправо залази у значајно подручје за птице одн. подручје еколошке мреже „Ушће Саве у Дунав (PC017 ИБА)“, и то у деловима парцела 2669/2, 2669/11, 512/2, 512/3, 513/2, 512/1, 512/4, 513/1, 538/1, 538/3, 538/4, 539/1, 539/2, 538/2 и 2670/3. Уједно, да се подручје еколошке мреже „Ушће Саве у Дунав (PC017 ИБА)“ налази у обухвату поменутог плана пише и у њему самом (у одељку 3. Правни и плански основ на стр. 5). Ову околност издавалац решења превиђа и из тог разлога се у њему не налазе се а морали би се налазити услови који би прописали обавезе утврђивања особина локације у погледу строго заштићених и заштићених врста, нарочито јер такве услове прописује за друге аспекте природних вредности у тачки 3), наводећи обавезу утврђивања геолошких, хидрологичких и хидрографских особина локације. Исто тако, аналогно тачки 30) у којој се прописује обавеза извођача радова да уколико током радова нађе на геолошко-палеонтолошка документа или минаралошко-петролошке објекте за које се претпоставља да имају својство природног добра обавести Министарство заштите животне средине и предузме одговарајће мере, сматрамо да је неопходно прописати такав услов и за обрађивача у случају проналаска строго заштићених врста приликом израде студије о процени утицаја на животну средину. Основ за ово налази се у Закону о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - др. закон) који у члану 4. ставу 1. тачки 27. у заштићена природна добра убраја строго заштићене дивље врсте.

Коментар није упућен обрађивачу студије већ се односи на даваоце услова.

2. Осим тога, у планском основу - у Плану генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – Целина ХХ, Општине Гроцка, Палилула, Звездара и Вождовац – (насеља Калуђерица, Лештане, Болеч, Винча и Ритопек) – Текст („Сл. лист града Београда“ бр. 66/17) наводи се Природна целина Винчанска бара – стоји и да је у његовом обухвату Природна целина Винчанска бара (евидентирано природно добро) која је у саставу површине еколошке мреже, са површином од око 71,0 ha, што се види и у графичком приказу, према ком је површина еколошке мреже у обухвату Измена и допуна Плана детаљне регулације санитарне депоније „Винча“ још већа од оне на горе побројаним парцелама на којима се налази „Ушће Саве у Дунав (PC017 IBA)“. Међу актима неведеним у законском основу у издатом решењу ЗЗПС не налази се Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС, бр. 102/2010), због чега из решења изостају услови која садржи мере заштите еколошке мреже одн. мере заштите за заштитну зону неведене у Прилогу 3 Уредбе.

Коментар није упућен обрађивачу студије већ се односи на даваоце услова.

3. Због претходно наведеног, сматрамо да је неопходно да ЗЗПС изда допуну решења о условима, које би онда представљало оквир за обавезна истраживања локалитета (сходно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину), како би се у студији о процени утицаја на животну средину пројекта на одговарајући начин прикупили подаци о природним вредностима подручја – заштићеним врстама као заштићеним природним добрима,

односно екосистемима који су део еколошке мреже а на који пројекат може имати утицај (било да ова или наредна његова фаза која није предмет студије залази у подручје еколошке мреже), те предвиделе мере смањења, спречавања и отклањања утицаја. Уједно, сматрамо да није прихватљива и у супротности са Законом о процени утицаја на животну средину пракса да се подаци о локацији, чиниоцима животне средине, могућим утицајима и др. који би суштински били допуна студије прикупљају након завршетка поступка процене утицаја на животну средину.

Коментар није упућен обрађивачу студије већ се односи на даваоце услова. Испитивања локације вршена су од краја 2017. године па до данас и студија је креирана у складу са закључцима истраживања. Неки резултати испитивања нису ушли у текст студије који је стављен на увид јавности само из разлога што је документ био у процедури и није било могући вршити допуну, с тим да је и ниво истраживања приказан у тој верзији документа у складу са захтевима законске регулативе Републике Србије. Извешена је допуна студије подацима који у првој верзији документа нису били приказани.

4. Побројане парцеле и графички приказ у студији (на више места, почев од насловне стране) се не подударају, стога није јасно да ли су изостављене парцеле (које се односе на комуналну стазу која води ка Винчанској бари) део пројекта или нису, иако се у студији наводи да су део Плана детаљне регулације на основу кога су исходовани услови ЗЗПС. Који год да је од два случаја у питању, а посебно имајући у виду фазу пројекта у којој се предвиђа изградња потпорне грађевине и лагуна и постројења за пречишћавање вода, неопходно је представити утицај на оближење еколошки значајно подручје будући да се утицаји не завршавају на теоријским границама подручја предвиђеног планом.

Парцеле које су наведене у студијама су парцеле дефинисане локацијским условима и представљају једине парцеле на којима ће се градити садржаји дефинисани пројектима за које ће бити издата грађевинска дозвола и за које су израђене ове две студије о процени утицаја на животну средину. Санација постојеће депоније није предмет студије о процени утицаја на животну средину и проблем санације се решава кроз Пројекат санације постојеће депоније, сходно законској регулативи Републике Србије. На поменути Пројекат санације дата је Сагласност од стране Министарства заштите животне средине у јулу 2019. године.

5. Истраживање цитирано у студији које је извршило Друштво за заштиту и проучавање птица Србије (ДЗППС) односи се на само један теренски дан на постојећој депонији и њеној околини у пролеће 2018. године и као такво се не може сматрати довољним за приказивање „нултог стања“ за потребе студије о процени утицаја на животну средину, што ДЗППС као израђивач извештаја одговорно тврди. Извештај је (како је и насловљен) прелиминаран и требало је да послужи као приказ пројектног задатка какав би био изведен према ономе што ДЗППС као чланица мреже БирдЛифе Интернационал сматра добром праксом за процењивање утицаја великих пројеката, нарочито када су у питању локалитети еколошке мреже односно заштићене врсте због којих су исти локалитети и проглашени. Будући да предложено истраживање није спроведено и у студији нема података који говоре у прилог томе да је друго истраживање

о птицама уопште спровођено, а у питању је само мали фрагмент годишњих тј. сезонских промена орнитофауне на депонији „Винча“ која је заједно са оближњим подручјима еколошке мреже позната као једно од већих окупљалишта птица водених станишта у Србији (и међу већим окупљалиштима галебова у региону), ДЗПС сматра да овакво парцијално приказивање представља пример погрешно тј. непотпуно утврђеног чињеничног стања и као такав представља основ за побијање евентуалног решења о сагласности на студију.

У одговору је наведено да за потребе изrade студије о процени утицаја на животну средину, на наведеном ширем подручју депоније у Винчи, спроведено је праћење птица током целе једне календарске године, у оквиру 4 кампање. Прикупљени су релевантни еколошки подаци о локално распрострањеним врстама и специфичностима повезаним са предметним подручјем.

Прелиминарно истраживање извршено је у априлу 2018. године (Истраживање птица на депонији „Винча“, прелиминарни извештај, Друштво за заштиту и проучавање птица, Нови Сад, април 2018, аутори М. Шћибан, Н. Стanoјевић). Потом је уследило више истраживања: у септембру / октобру 2018. године (Истраживање птица на депонији и околини у Винчи у Београду током миграције птица од септембра до октобра 2018. године, октобар 2018. године, Лига за орнитолошку акцију Србије, аутор: Д. Симић) и децембра 2018. године (Истраживање птица на депонији у Винчи и околини у Београду током децембра 2018. године, јануар 2019. године, Лига за орнитолошку акцију Србије, аутор: Д. Симић). Октобра 2018. године доступна литература и подаци са терена сажети су у Прегледу претходних опажања птица на депонији у Винчи и околним подручјима (Објавио Драган Симић, Лига за орнитолошку акцију Србије).

Праћење популација птица настављено је током маја и јуна 2019. године (Истраживање узгоја птица на депонији Винча у Београду у периоду мај-јуни 2019. године, Прелиминарни извештај, јули 2019. године, Д. Симић, М. Раковић).

Сумарни приказ резултата наведених истраживања приказан је у допуњеној студији.

6. Из ових разлога сматрамо да студија не може добити сагласност, да израђивач није испунио обавезу да изврши целовито истраживање свих аспеката животне средине на предметном локалитету (за шта је имао рок од годину дана) те прикупио податке о постојећем стању, није представио стваран кумулативни утицај са другим пројектима односно фазама извођења истог пројекта још приликом подношења захтева за одучивање о потреби изrade односно обиму и садржају студије, као ни алтернативна решења у случају да утицај на аспекте природних вредности уочених током тог новог истраживања није прихватљив (могућност коју студија и не узима у обзир), или уколико јесте, прикаже прецизне мере спречавања, смањења и отклањања утицаја у које ће остале заинтересоване стране у поступку имати могућност благовременог увида и давања мишљења.

Изнешени став није тачан и представља лични суд о потреби за одбаџивањем студије и донет је једностраним посматрањем проблематике без суštinskog разумевања техничких решења и међусобног односа свих описаних чинилаца животне средине, наведених мера и законске регулативе којом се дефинишу наредне фазе у реализацији и раду једног инфраструктурног пројекта у складу са законском регулативом из области заштите животне средине и планирања и изградње.

Коментари Петра Денчића из Београда

1. Општи аспект: 1. Одрживи развој: пројекат представља активност са дна хијерархије управљања отпадом. Предложени пројекат утиче неповољно на следеће циљеве одрживог развоја.

Наведена тврђња није тачна, обзиром да поглавље 3.2. Студије за пројекат депоније садржи:

Хијерархија управљања отпадом (Закон о управљању отпадом):

- превенција
- припрема за поновну употребу
- рециклажа
- остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.)
- одлагање

Превенција настајања отпада у граду Београду спроводи се кроз активности дефинисане на националном нивоу и огледа се, пре свега, кроз спровођење принципа концепта чистије производње, циркуларне економије, дефинисање нуспроизвода и престанка статуса отпада и друго. Интензивно се ради на јачању свести становништва о важности превенције, више од 10 година.

Припрема за поновну употребу и рециклажа започиње релативно добро организованим системом примарне селекције који функционише у граду Београду. Примарно селектованих секундарних сировина које се кроз широку мрежу обезбеђених и постављених сакупљачких контејнера сакупља на простору града Београда. Примарно селектоване секундарне сировине одвозе се у постојеће центре за сакупљање комуналног отпада где се врши секундарна сепарација на линији за сепарацију (Ада Хуја, Нови Београд).

Решењем Градоначелника града Београда бр. 501-4180/16-Г од 17.06.2016. године одређене су локације за формирање нових центара за сакупљање отпада – рециклажних центара и трансфер станица. Буџетом града Бреограда за 2019. годину предвиђена је набавка опреме и опремање још два рециклажна центра са линијом за сепарацију и осталом неопходном опремом. У рециклажним центрима такође се врши и прикупљање посебних врста отпада, сходно Закону.

Буџетом за 2019. годину предвиђена је такође и набавка додатних контејнера за систем одвојеног сакупљања комуналног отпада (папир, пластика, метал, стакло, мешани комунални отпад), додатних поузданих контејнера, бројне механизације и возила за сакупљање отпада и сакупљање разврстаних секундарних сировина, аброл контејнера, пресе за балирање капацитета 100 t, у циљу унапређења постојећег система и проширења обухвата територије услугом сакупљања отпада.

Уговоре о набавци потписују добављачи и ЈКП „Чистоћа“. Предметним пројектом изградње

нове депоније и других објеката предвиђена је и инсталација линије за третман грађевинског отпада.

Остале операције поновног искоришћења (поновно искоришћење у циљу добијања енергије и др.). Предметна депонија изграђује се на локацији на којој се већ налази постојећа депонија на којој се депонује целокупна количина сакупљеног мешаног комуналног отпада. Уместо таквог решења, предметни пројекат обухвата савремено постројење за искоришћење енергије из отпада, као и постројење за искоришћење депонијског гаса из тела постојеће и нове депоније мешаног комуналног отпада.

Одлагање мешаног комуналног отпада у граду Београду у будућности ће се вршити само за количину која остане након примарне и секундарне селекције отпада, поновног искоришћења и третмана у постројењима за третман грађевинског отпада, енергетско искоришћење отпада и енергетско искоришћење депонијског гаса, као и након издавања зеленог отпада од одржавања зелених површина и сеће стабала које обавља ЛП Зеленило на посебним локацијама.

2. Квалитетна едукација – бројне генерације су едуковане за очување животне средине и ресурса, да је рециклирање начин на који то постижемо, а инсинерација у овом случају даје оправљање за негативан однос житеља према својој околини.

Одговор је већ дат у одговору на питање 1.

3. Приуштива и чиста енергија – предложено је субвенционисање производње енергије, што трошак производње пребацује на све грађане. Производња енергије из отпада је знатно скупља од других облика производње енергије.

Није предмет студије.

4. Индустрија, иновација и инфраструктура – развој пројекта подразумева емисију CO₂ у атмосферу и допринос климатским променама које утичу на економски и друштвени развој у Србији. Пројекат негативно утиче на процес иновације, јер врши притисак на привреду у смислу повећања инпута у производњу.

У одговору је наведено да је утицај на климатске промене представљен за целокупни пројекат планиран на месту комплекса депоније Винча и покрива све релевантне објекте и то:

- постројења за енергетско искоришћење комуналног отпада и депонијског гаса
- нове депоније и
- постојеће депоније отпада након затварања, санације и рекултивације

Молимо погледајте следећа поглавља Студије:

- поглавље 6.3. Утицај пројекта на климатску промену Студије
- поглавља 6.4. Остали могући ризици и утицаји (Утицај пројекта на климатске промене) Студије за депонију

У оним поглављима је јасно објашњено и показано:

"Пројекат ће имати позитиван утицај на емисију гасова са ефектом стаклене баште

захваљујући производњи електричне и топлотне енергије и великом смањењу емисије CO₂ са старе депоније."

5. Одрживи градови и заједнице - пројекат утиче на загађење града и на стварање послова који неће вршити негативан утицај за ресурсе

Обраћено у Студији, у поглављу 5.1. и другим поглављима

6. Одржива производња и потражња- пројекат ће утицати на пад економске активности услед потрошње необновљивих ресурса, утиске на даљу неоделивост и неефикасност производних процеса и конкурентност на тржишту

Ако се усвоји дефиниција да је одржива енергија обезбеђивање енергије која задовољава потребе садашњости без угрожавања могућности будућих генерација да задовоље своје потребе, дакле енергија која се може надокнадити у току људског живота и не наноси дугорочну штету животној средини.

С обзиром на природу комуналног отпада и закључак из Извештаја ЕИА који показује да је се доказана технологија и решење применити са ограниченим утицајем на животну средину, потврђујемо да планирани пројекти пружају одржива енергетска решења за становништво Београда захваљујући струји и топлоти коју пројекти генеришу.

Такође погледати одговор на коментар бр. 1.

7. Климатска акција - доступна решења која су приступачна и прилагодива омогућавају заједницама да се крећу ка чистијој и зеленој економији. Пројекат својим негативним утицајем пре свега на климу удаљава град од прихватљивих економских модела.

Одговор је већ дат кроз коментар бр. 4.

8. Одрживост: пројекат није усклађен са опредељењем ЕУ израженом у Акционом плану за Циркуларну економију. У студији се узимају за пример Директиве ЕУ које представљају основи и за домаће законодавство. Директиве ЕУ су у процесу измене и прилагођавања захтевима изнетим у Акционом плану за Циркулану економију који подразумевају озбиљне редукције у настајању отпада, 100% рециклабилну пластику до 2030. године и пуну имплементацију хијерархије управљања отпадом. Стратегијом управљања отпада у Србији се помиње "утврђивање економских инструмената и механизама неопходних за осигуравање система улагања у дугорочно одрживе активности". Србији као кандидату за чланство у ЕУ предстоји прилагођавање захтевима Циркуларне економије. Предложени пројекат представља активност из домена линеарне економије.

Тврдња није тачна.

Национална стратегија управљања отпадом 2010–2019 (2010) и Предлог стратегије управљања отпадом 2015-2030 (планирано за 2016. годину) успостављају оквир за коначно смањење отпада и одрживо управљање отпадом. Предлогом стратегије управљања отпадом 2015-2030 предлажу се следећи циљеви:

- смањење одлагања биоразградивог отпада на депоније за 25% до 2022. године, 50% до 2026. и 65% до 2030. године;
- постизање најмање 60% поновне употребе и рециклирања најмање 55% амбалажног отпада до 2025. године;
- постизање најмање 50% рециклирања комуналног отпада до 2030. године;
- побољшање система управљања специфичним токовима отпада (отпадне гуме, искоришћене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадна возила) у циљу постизања 4 кг по глави становника одвојено сакупљених отпадних возила до краја 2019. и најмање 45% батерија и акумулатора до краја 2016. године.

Постројење за прераду енергије из отпада (ЕфВ) планирано је за 340,000 т/г, покривајући само 67% пројектованог остатка отпада или у односу на пројектовану укупну количину чврстог отпада од 750.000 т/г, укључујући отпад који се рециклира и компостира, само 45% пројектованог отпада у 13 општина које чине део пројекта за Београд. Будући да у овом тренутку не постоји план за други отпад у енергетским постројењима у Србији, овај планирани пројекат не омета могућност Србије да постигне горе наведени циљ од 50%. Још важније, постизање овог циља у великој мери зависи од система за одвојено прикупљање који је изван делокруга Пројекта. Постизање стопе наплате биће подложно успостављању адекватног система прикупљања од стране општине који прелази оквире овог пројекта и ових ЕИА студија. Према уговору о ЛПП, не постоји концепт минималне гарантоване тонааже коју ће град доставити.

Град Београд је у поступку избора консултанта за израду Локалног плана управљања отпадом за период 2021 – 2030. а у циљу наставка успостављања система и организације управљања комуналним, инертним и неопасним отпадом на начин којим се обезбеђују најмањи ризици и опасности по животну средину и услови за превенцију настајања отпада, поновно искоришћење и рециклажа отпада, искоришћење корисних својстава отпада, одлагање, ако не постоји друго одговарајуће решење, као и развијање свести о управљању отпадом.

Такође, Министарство заштите животне средине је у процедури израде Нацрта стратегије управљања отпадом за период 2020-2029. године.

Такође погледајте одговор на коментар бр. 1.

9. Посебни аспекти:

Негативни утицај на земљиште, поzemне воде, водотокове и њихове способности за самопречишћавање. Оптерећење које настаје у телу старе депоније остаје да делује негативно на животну средину наставком коришћења депоније за издвајање гаса.

Тврђња уопште није тачна, тј. истина је потпуно супротна од наведеног. У оквиру Студије, јасно је дефинисано да је један од главних бенефита пројекта контрола и унапређење квалитета ефлуената који се тренутно испушта у животну средину, у складу са свим законски дефинисаним нормама, и више од тога.

Тело постојеће депоније биће санирано у складу са Пројектом санације и рекултивације

постојеће депоније који је добио сагласност Министарства у току јула месеца 2019. године; са тела старе и нове депоније контролисано ће се извлачiti и користити депонијски гас, контролисано ће се извлачiti вишак процедних вода, све процедне воде пречишићаваће се на систему за пречишићавање отпадних вода пре испуста у животну средину.

10. Остаци након спаљивања, посебно њихове најотровније компонентре, представљају ново оптерећење животне средине и тешко решиве еколошке проблеме. Нова (санитарна) депонија предвиђена на локалитету Винча, непосредно уз стару депонију представља додатно оптерећење које неће бити могуће контролисати због несаниране старе депоније.

Тврдња није тачна. Молимо погледајте део текста који описује међусобни положај и однос постојеће и нове депоније али и пројекат изградње санитарне депоније са свим елементима заштите од спољних утицаја.

11. Геолошке и хидрогеолошка истраживања наводе недовољно прикупљених података током дужег временског периода, Подлога је хидрогеолошки неповољна за пројекат.

Што се тиче коментара да је тло неповољно за пројекат, оно је управо супротно јер је мала водопропусност тла изузетно повољна за развој планиране инфраструктуре која укључује Нову депонију.

Важан параметар у случају депоније у Винчи је пропусност тла испод дна депоније која може модификовати стопу инфильтрације. Вредности инфильтрације мерене су у старим и недавним испитивањима, која су вршена на периферији локације на неколико локација које се налазе од узводно до низводно од депоније. На основу геотехничких истраживања обављених на периферији одлагалишта, максималне и минималне вредности пропусности су 10-8 и 10-9 m/s, редом. Пропусност се може додатно смањити ако се узме у обзир феномен зачепљења који се често примећује на површинама рибњака за испирање. Други феномен је могуће и вероватно засићење тла водом испод дна депоније, што спречава даљу инфильтрацију и тако ствара вештачко смањење вредности пропустљивости.

Приказани подаци део су "Геолошко- геотехничке студије за инжењеринг и изградњу нове депоније и рехабилитацију постојеће депоније Винча" (ЕНЕРГОПРОЈЕКТ ХИДРОИНЖЕЊЕРИНГ а.д., Београд, Децембар 2017) и других наведених техничких докумената чије резултате је немогуће све приказати у оквиру студије о процени утицаја на животну средину али се они свакако прилажу као неопходна документација у поступку добијања грађевинске дозволе и представљају основне податке у поступку израде пројекта. На њихов садржај и резултате потпис и печат стављају одговорна лица па је мало неодговорно износити паушалне критике без детаљног увида у садржај ових студија и пројектне документације у целости.

12. Пројекат ће имати негативан утицај на водоснабдевање грађана насеља Винча, који се снабдевају водом за пиће из реке Дунав, у коју ће се отпадне воде са локације пројекта изливати.

Одговор је већ у склопу коментара бр. 9. У склопу одговора на ово питање погледати услове исдате од стране Јавног комуналног предузећа "Београдски водовод и канализација", издате у

поступку обједињене процедуре, бр. В - 163-2019, датум 13.03.2019. и бр. В - 216/2019, датум 26.03.2019.

13. Процедне и проточне воде са депоније имају директан контакт са Ошљанском баром која представља део подручја од посебног значаја „Ушћа Саве у Дунав.

Тврђа није тачна. Након реализације планираног пројекта, само третирана процедна вода квалитета који је у складу са важећом српском регулативом ће бити испуштана директно у Ошљански Поток.

14. Предвиђена санација терена ће утицати на околна подручја, пре свега IVA. Због мобилности фауне може доћи до оптерећивања других екосистема. Генетичка истраживања везана за стање флоре и фауне нису наведена.

Одговор је већ дат у поглављима 5.5. и 6. у оквиру обе Студије.

15. Пројекат ће имати негативне ефekte на здравствено стање грађана. Београд се издаваја у Србији по највећој стопи смртности, а пре свега захваљујући индустријским објектима и саобраћају. Пројекат ће имати увећавајући ефекат на ове две врсте притиска.

Закључак студије је да се не очекује да ће утицаји пројекта бити таквог обима да могу изазвати значајне кумулативне утицаје. То је детаљно представљено у поглављима 6. и 7. Студије.

16. Пројекат је неорочен и не садржи одредбе о поступању након завршетка коришћења објекта.

Закључак: бројни негативни утицаји на датој локацији и неодрживост пројекта на дужи временски период представља основ за негативну оцену студије.

У оквиру израде документације за прибављање интегрисане дозволе (IPPC), сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, носилац пројекта је дужан да изради и достави План мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења. Интегрисана дозвола је обавезна и добијање Употребне дозволе за коришћење постројења и депоније условљено је овом дозволом, сходно законској регулативи Републике Србије.

На основу свега горе наведеног, Техничка комисија је закључила да су аргументоване примедбе из претходног Извештаја о прегледу Студије прихваћене, односно Студија је допуњена и исправљена сагласно датим примедбама. С тим у вези, предметна Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта, као и програм праћења утицаја на животну средину.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04).

Ово решење је коначно у управном поступку.

Поука о правном леку: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Носиоцу пројекта
- Друштву за заштиту и проучавање птица Србије,
ул. Партизанских база 6/43 2100 Нови Сад
- Центру за екологију и одрживи развој Суботица,
ул. Корзо 15/13 24 Суботица
- Удружењу грађана „Право на град“, ул. Булевар
Арсенија Чарнојевића 36, 11070 Београд
- Удружењу грађана „Не (Да)вимо Београд“, ул.
Цвијићева 106, 11000 Београд
- Ксенији Радовановић из Београда, ул. Кларе Цеткин
4/10, 11070 Нови Београд
- Петру Денчић из Београда, ул. Булевар краља
Александра 316, 11050 Београд
- Сектору за надзор и предострожност у животној
средини
- Архиви

